

OKTOBER 2016

Poštnina plačana
pri pošti 1102 Ljubljana

Lipov List

dobre zgodbe v slovenskem turizmu

Intervju

Najbolj urbani in zeleni hotel v središču Ljubljane

Moja dežela – lepa in gostoljubna

Najboljši se predstavijo

Potep v zgodovino

110 let Bohinjske proge

Zgodbe v turizmu

Ko zakurijo v Peklu

I FEEL
SLOVENIA

Utrinki otvoritev

TURISTIČNA
ZVEZA
SLOVENIJE

ZELENA OKNA

po Sloveniji ob Svetovnem dnevu turizma

27. september 2016 ob 17. uri

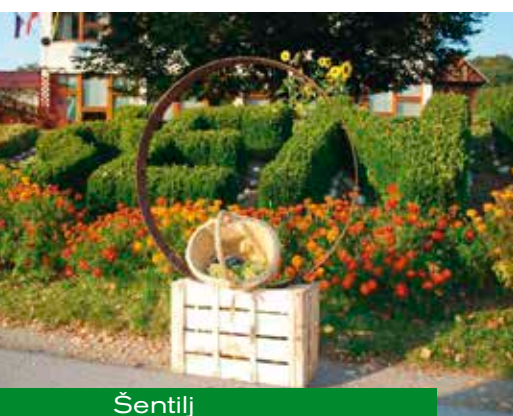
Ravne na Koroškem

Dobrna

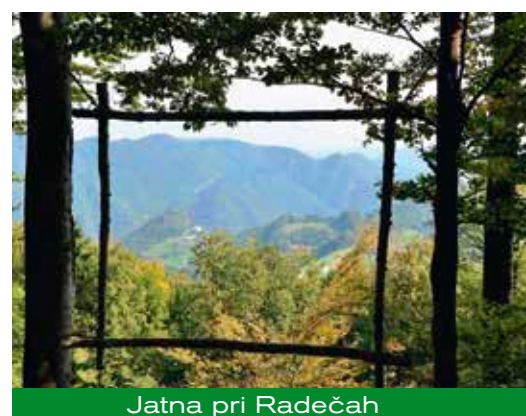
Kranjska Gora

Šentilj

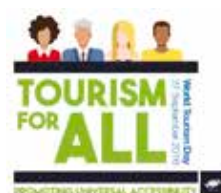

Bukovniško jezero

Jatna pri Radečah

Predsednik DS Mitja Bervar pri odpiranju zelenega okna na Jatni

KAZALO

NASLOVNICA

Ljubljana

INTERVJU

Urša Malovrh, Hotel Park Ljubljana:
Najbolj urbani in zeleni hotel v središču Ljubljane

04-05

MOJA DEŽELA – LEPA IN GOSTOLJUBNA

Najboljši v osrednji akciji TZS se predstavijo

11-26

TURIZEM SMO LJUDJE

Peter Ogorelec, član komisije akcije MDLG

28-29

TZS

Tekmovanje Mladi turistični vodnik

30

POTEP V ZGODOVINO

Vrhunski dosežek, ki je za vedno
zaznamoval kraje med Gorenjsko in Primorsko

32-33

KULINARIČNI KOTIČEK

Tolminska kulinarika,
preplet tradicije in sodobnosti

34-35

ZGODBE V TURIZMU

Koroška pod Uršljo goro z
novim turističnim doživetjem

36-37

NAMIG ZA IZLET

(Ne)znano zamejstvo: Tega kraja jaz pozabim ne

38

JESENSKA DOŽIVETJA

Na trgatvah pri mednarodno priznanih vinarjih

40

POD DROBNOGLEDOM

Republiški turistični drobnogled TZS:
Topla dlan, ki prihaja iz srca

41

INOVATIVNO

Fontana Zeleno zlato v Žalcu:
Inovativen koncept pokušnje piva

42

32-33

UVODNIK

Osrednja tema letošnjih Dnevov slovenskega turizma je »kreativno razmišljanje v procesih političnega in podjetniškega odločanja ter uva-
janja inovacij«. Lani je bil govor o re-inoviranju turizma, letos se tema
»širi« na kreativnost oziroma ustvarjanje.

Ustvarjalnost in inovativnost sta tesno povezani. Prva je nujno potreb-
na za inovacije in inovacije so po navadi ustvarjalne rešitve. Kar je pri
obojem najbolj čarobno, pa je, da zanj še zdaleč niso nujno potrebni
Einsteinova genialnost in milijonske naložbe. Včasih je treba samo sto-
piti iz ustaljenih okvirjev, si privoščiti za ščep drznosti, tudi razgledo-
vanje naokoli ne škodi ..., pa lahko z drobnimi domislicami pričramo
učinkovite rešitve.

Če potegnemo vzporednico z nečim domačim ... Kavno, denimo. Če
naročite kapučino ali belo kavo, imate tri možnosti: a) pogled na
postreženo kavo vas pusti ravnodušnega, b) zazrete se v žlobudro, ki jo
čim prej zlijete po grlu, da vam ni treba predolgo zreti vanjo, c) pred
vašimi očmi zaplešejo vzorci, cvetlice, srce, nasmehi ... Kaj od tega vam
polepša dan? In menda je takšno ustvarjanje silno preprosto. Ali zamisel
ob svetovnem dnevu poezije, ko je mogoče ponekod kavo plačati s
pesniškim verzom. Zakaj pa ne? Povej mi pesmico in postrežem ti kavo.
In ko smo že pri kavi: na Vrhniki, v rojstnem kraju Ivana Cankarja, se slo-
vita pisateljeva črtica Skodelica kave turistom že ponuja v obliki ličnih
skodelic in odlične kave. Nauk: ne izpuščajte priložnosti, ki se vam ponu-
jajo kar same! Kakor je, denimo, zamisel Hiše medu Božnar, kjer so poto-
pili sekirico iz satja v med in jo ponudili s slovenskim pregovorom: Naj
vam sekira pade v med!

Včasih je vsebina odlična, a ji manjka ustrezna embalaža, ki pritegne oko
in zbudi tek. Redki so tisti, ki se bodo dokopali do vsebine, če jih ne
pritegne zunanost. Včasih je vsebina odlična, a ji manjka prav takšna in-
terpretacija. Zakaj ne bi, denimo, čebelar v prostor, kjer njegovi gostje
pokušajo odlični med, namesto pustih stolov postavil barvitih zabojev,
podobnih panjem, da se bodo obiskovalci počutili kakor med čebelnjaki?
Zakaj bi domač sir postregli na navadnem krožniku, če lahko narežemo
ozko padlo deblo na »pladnje« in okrepimo avtentičnost doživetja?
Zakaj bi na sobe lepili številke, ko pa jih lahko poimenujemo – po zeliščih,
recimo, in še kakšen šopek položimo na posteljno pregrinjalo ter tako
zbudimo prijetne občutke, ki jih poraja cvetje? Včasih ni treba drugega,
kot se začeti zavedati lastnih posebnosti in edinstvenosti; ti so lahko
neusahljiv vir za črpanje zamisli.

Ljudje niti nismo tako zelo zahtevni. Razveseli nas lahko malenkost. In
veseli turisti so – zadovoljni turisti!

Mateja Gruden, urednica

Prihodnja številka Lipovega lista bo izšla v začetku decembra.
Sporočila o novostih na območju aktivnosti vašega društva in
napovedi prireditev pošljite, prosim, najpozneje do 10. novembra
2016 na elektronski naslov: info@turisticna-zveza.si.

Urša Malovrh,
direktorica Hotela Park Ljubljana

Najbolj urbani in zeleni hotel v središču Ljubljane

Na strehi Hotela Park Ljubljana, visoko nad mestom, je okoli čebelnjakov na lesenih zabojih potihoma brenčalo. Odkar so ju postavili, marca letos, so čebele pridelale že petindvajset kilogramov medu, je povedala Urša Malovrh, direktorica hotela. V bližini čebelnjakov so uredili tudi manjši zeliščni vrt, s katerega že trgajo zelišča za uporabo v hotelski kuhinji. In če bi se na streho povzpeli peš, po stopnicah, bi prispevali k zmanjšanju porabe energije hotela, na kar nas prijazno opozori napis ob vstopu v dvigalo v pritličju. Na takšne in številne druge načine v hotelu krepijo svojo zeleno zgodbo, ki so jo začeli pred dvema letoma in jo bodo razvijali tudi v prihodnje.

Hotel Park Ljubljana je prvi hotel v Sloveniji, ki je (v začetku letošnjega leta) prejel okoljski certifikat Travellife Gold, ki je del mednarodno priznane sheme za trajnostni razvoj, ocenjuje pa dosežke na socialnem, okoljskem in ekonomskem področju. O preporodu v »najbolj urbani in zeleni hotel v središču Ljubljane«, kakor se predstavlja hotel, smo se pogovarjali z Uršo Malovrh, ki je mesto direktorice prevzela leta 2014; sicer je del ekipe hotela že deset let.

Kdaj ste se lotili vsebinske prenove hotela, ki je bil dolgo znan kot hotel z najmanj zvezdicami v središču Ljubljane, v najbolj urbani in zeleni hotel v središču mesta?

Leta 2014 smo se lotili pisanja nove razvojne strategije. Iskali smo nove vsebine, s katerimi bi stopili v ospredje, po katerih bi postali prepoznavni. K iskanju teh vsebin smo povabili vse zaposlene. Njihovi predlogi so se večinoma vrteli okoli zelene zgodbe – tudi v luči čedalje večje pomembnosti trajnostnega razvoja. Predlagali so, da bi bili prijaznejši do narave, ponujali več domačih izdelkov,

prispevali k oživiljanju dela mesta, kjer smo, na Taboru, ne zgolj v veselje turistov, ampak predvsem tukajšnjih stanovalcev.

Zelene prenove ste se lotili isto leto, ko je tedaj še Spirit (zdaj Slovenska turistična organizacija) začel razvijati Zeleno shemo slovenskega turizma, ki je v Slovenijo uvedla že omenjeno certificiranje. Za pridobitev certifikata Travelife Gold je moral hotel izpolniti nekaj več kot stopetdeset trajnostno usmerjenih kriterijev, med njimi s področja skrbi za okolje, socialnih vprašanj, kot so zadovoljstvo in pravice zaposlenih, sodelovanje z lokalno skupnostjo ...

Kar zadeva skrb za okolje, smo začeli pri osnovah: prizadevanjih za zmanjšanje porabe vode, na primer – na pipe smo namestili perlatorje, kupili varčne ročke za tuširanje, kotličke za varčnejše splakovanje vode ... Tako že opažamo precej manjšo porabo vode – ob večji zasedenosti hotela; v prvi polovici letošnjega leta smo imeli okoli 15 odstotkov več prenočitev kot lani, tudi prihodki so višji. Seveda tudi zato, ker smo v zadnjem letu popolnoma prenovili tretjino hotelskih

V zadnjem letu so popolnoma prenovili tretjino hotelskih sob.

Goste hotela navdušujejo domače sladice in domači sladoled.

sob (od skupaj 207). Med prenovo hotela nismo zamenjali prav vsega z varčnejšimi različicami; menim, da tudi ne bi bilo trajnostno, če ne bi še naprej uporabljali tega, kar deluje. Ko pa je nekaj treba zamenjati, se odločimo za varčnejšo možnost. Delamo postopoma. Smo pa začeli spodbujati zaposlene, naj se na delo čim pogosteje pripeljejo s kolesom ali uporabljajo javni prevoz. Za goste, ki so v mesto pripotovali z vlakom, recimo, smo pripravili popuste. Če se odpravijo po mestu, jim ponudimo najem kolesa ali električnega vozila. Z informacijami v skupnih prostorih in v sobah jih seznanjamo z našimi okoljskimi prizadevanji in nasveti za manjšo porabo energije. Kar zadeva stik z lokalnim okoljem, si prizadevamo za čim čistejšo okolico hotela; skrbimo za urejenost bližnjih parkov, sodelujemo pri zelenitvi in na splošno lepšanju okolja. Že prej smo pri različnih dogodkih tesno sodelovali z zavodi in društvi s področja kulture in umetnosti ter bili znani kot »ambasadorji kulture«, zdaj smo se tesneje povezali še z drugimi, ki delujejo na tem območju, in si prizadevamo skupaj oživiti ta del mesta. Prirejamo čistilne akcije, sosedski dan, telovadbo in jogo na prostem, ob hotelu je knjižnica pod krošnjami, uredili smo peskovnik za otroke, pripravljamo ustvarjalne delavnice ... Za domačine in turiste.

Vključili ste se tudi v Zeleno nakupovalno verigo mesta Ljubljane; kupujete lokalno hrano, sodelujete z lokalnimi dobavitelji ... V kolikšni meri, glede na to, da to praviloma pomeni višjo nabavno ceno?

Smo velik hotel, zato cena hrane seveda nekaj šteje, pa tudi količinsko ne bi zmogli dohajati povpraševanja samo z lokalnimi dobavitelji – pripravljamo do sedemsto obrokov na dan. Bi si pa želela, da bi bilo tega v ponudbi bistveno več. Tudi druge hotelirje spodbujamo k vključitvi v zeleno nakupovalno verigo – če bi nas bilo v njej več, bi si lahko zagotovili nižjo nabavno ceno. A v naše jedilnike (za dnevna kosila, ki jih pripravljamo tudi za zunanje goste) vendarle dodajamo sestavine lokalnega izvora in lokalne jedi. Kot lokalno sicer razumemo slovensko – Slovenija je navsezadnje majhna in tudi certifikat dopušča zagotavljanje lokalnih sestavin iz vse države. To je tudi naša ključna usmeritev: lokalno in kar se da ekološko. Smo pa že zelo močni pri pripravi domačih sladoledov in sladic, denimo, in goste to tudi najbolj navduši. Da nekaj pripravljamo sami, da je naše. Kakor so navdušeni nad čebelnjakoma in zeliščnim vrtom na strehi ...

S čebelnjakoma na strehi so letos pridelali že petindvajset kilogramov medu.

Letos ste že pridelali svoj med. Verjetno pa še ne zadošča za potrebe hotela?

Kje pa, še zdaleč ne. V enem letu imamo okoli 40.000 gostov, poleg tega z medom sladimo naš sladoled in sladice. Za zdaj smo ga ustekleničili v darilne kozarčke. Smo pa čebelnjaka uredili v sodelovanju Gorazdom Trušnovcem, predsednikom društva Urbani čebelar. Naredili smo tudi študijo o morebitni škodljivosti anten, ki so na strehi, a je pokazala, da nimajo nobenih škodljivih vplivov na čebele. Trušnovec nam pomaga pri čebelarjenju, imeli smo tudi izobraževanje o čebelah in medu za zaposlene, prvi med smo natočili junija. Upam, da ga bomo sčasoma dobili več, ampak najprej se bomo znebili tega (pokaže na zapakiran zavojček medu, op. p.) in začeli ponujati med v ličnih kozarcih.

Med ključnimi kriteriji za pridobitev certifikata Travellife Gold je tudi odnos vodstva do zaposlenih. Kako ga razvijate pri vas?

Če so zaposleni zadovoljni, so prijazni in tako so zadovoljni tudi gostje. Zelo preprosto. Največji izziv pa je bil, kako pritegniti zaposlene v zgodbo tako, da jo bodo ponotranjili. Vsakdo mora verjeti v to, kar predstavlja in prodaja. Zato zaposlene izobražujemo o zeleni zgodbi, jih spodbujamo, da seživijo vanjo, srečujemo se in se pogovarjamo o tem, kaj smo naredili, česa nismo, kaj moramo, kam gremo. Na začetku leta si vsakdo postavi svoj zeleni cilj: kaj bo naredil v prihajajočem letu na tem področju na svoji osebni ravni. Zaposlene resnično vključujemo v zgodbo, so del nje. Samo tako jo lahko navsezadnje uresničujemo.

Ne samo v Sloveniji, tudi drugod po svetu vlada zmeda okoli pojmov: zeleno, ekološko, organsko. Kako jih razumete vi?

Izbrali smo zeleno, ker to omogoča veliko širšo interpretacijo kot, recimo, ekološko, ki je bistveno ožje določen pojem. Ko smo se s sodelavci pogovarjali o tem, kaj si kdo predstavlja pod pojmom zeleno, je več deset ljudi razmišljalo vsaj malo drugače. Menim, da bi morala za urejenost na tem področju poskrbeti država. Kakor je zakonsko določeno, da ne moreš imeti štirih zvezdic, če nisi kategoriziran zanje, bi moral biti nadzor tudi nad uporabo pojmov, kot je na primer eko. Sicer lahko en ponudnik, ki te pojme poljubno uporablja, naredi zelo veliko škode drugim, ki si resnično prizadevajo za izpolnjevanje pogojev zanje.

Pa za konec: kakšni so načrti Hotela Park Ljubljana za prihodnost?

Sledili bomo poti, na katero smo stopili. Še naprej se bomo povezovali. Še naprej si bomo prizadevali, da bomo sčasoma točka, ki jo bo obiskal vsak turist v mestu. Glede na to, da je čedalje pogostejše slišati, da je jedro že prenapolnjeno, bomo poskušali pritegniti turiste, da stopijo iz njega po čedalje živahnejši Trubarjevi cesti do nas, pa nato naprej do Metelkove, kjer so muzeji, klubi. Postaviti želimo več čebelnjakov, povečati zeliščni vrt. Obnoviti še preostale stare sobe. Urediti poletno-zimski vrt ... Načrtov je torej zelo veliko.

Mateja Gruden

Foto: arhiv Hotela Park Ljubljana

Najvišja priznanja v turizmu

Drugi dan Dnevov slovenskega turizma v Radencih bodo podelili najvišja priznanja v turizmu za letošnje leto.

Priznanje Turistično gostinske zbornice Slovenije za življenjsko delo v gostinstvu in turizmu prejme **Janez Ivšič** za prispevek k uspešnemu panožnemu kolektivnemu dogovarjanju. Janez Ivšič je gotovo najbolj zaslužen za to, da imata slovenski turizem in gostinstvo najsodobnejšo, evropsko usmerjeno kolektivno pogodbo. Ob delu v gostinski dejavnosti, nazadnje je bil zaposlen v družbi Marché, je več desetletij svojo vneto in strokovnost namenil socialnemu dialogu. Kar nekaj panožnih kolektivnih pogodb je nastalo po njegovih predlogih in z njegovimi pogajalskimi veščinami. Tudi druge pogajalce je učil pogajalskih modrosti, strpnosti in kulturnega dialoga s trdnimi argumenti. Njegov pogled pa je bil vselej uprt tudi v prihodnost, v želji po blaginji prihodnjih generacij.

Priznanje za življenjsko delo v gostinstvu in za promocijo kulinarike na Krasu, ki ga podeljuje sekcija za gostinstvo in turizem pri Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije, prejme **Ada Špacapan** iz Špacapanove hiše na Komnu, ki že več kot štirideset let razvija gostinsko ustvarjalnost s pomočjo moža Mira, hčere Elis in sina Aga z družinama. Na njihovih jedilnikih so jedi, ki izhajajo iz kraške kulinarične dediščine, hkrati pa se spogledujejo s sodobno, predvsem avtorsko kulinarijo. V Špacapanovi hiši je tudi vinoteka z izbranimi kraškimi in drugimi slovenskimi vini. Ukvarjajo se tudi z oddajanjem sob. Nagrajenka je sooblikovala razvoj sodobne kuhinje na Krasu in si še vedno prizadeva za njeno popularizacijo. Med drugim je idejna ustanoviteljica in pobudnica prireditve Mesec kraške kuhinje ter njena ambasadorica, pa tudi pobudnica prireditve Mesec divjih špargljev na Krasu.

Sejalca, priznanje za inovativne in ustvarjalne turistične dosežke, ki ga podeljuje Slovenska turistična organizacija, prejme **Razgledni stolp Vinarium v Lendavi**. Z zamiranjem industrijske dejavnosti v Lendavi je nastopil čas za nove priložnosti – in turizem je ena od njih. Pomemben del turističnega razvoja mesta pa je tudi najnovejša privlačnost: 53 metrov visok razgledni stolp Vinarium, ki ga je doslej obiskalo že 100.000 ljudi; številka je za slovenske razmere zelo impresivna. Prav takšen je pogled s stolpa, ki seže v štiri države, pri čemer se že v osnovi tega »panonskega svetilnika« zrcalijo simbolično prepletanje kultur, sobivanje in prijateljstvo narodov. Upraviteljica stolpa, Turistična zveza Lendava vabi, v tesnem sodelovanju z občino v stolpu in ob njem raz-

vija vsebine in priložnosti za obiskovalce, lokalno prebivalstvo, lokalne ponudnike in pobude. Finalisti za priznanje sejalec so bili letos še vodni park v Radljah ob Dravi, ledeniški wellness v hotelu Špik v Gozdu - Martuljku, Sladkorna čipka in fontana Zeleno zlato v Žalcu.

Kristalni Triglav, ki ga podeljuje Društvo turističnih novinarjev Fijet Slovenija, prejme **Občina Brda**. V 22 letih samostojne občine so Goriška Brda močno spremenila svojo podobo. Iz razmeroma nerazvitega, pretežno kmetijskega obmejnega območja so se z uspešnim vključevanjem sadjarstva ter predvsem vinogradništva in vinarstva v turizem zavihtela med najbolj prepoznavna turistična območja v Sloveniji. Tako zdaj Brda doma in v tujini slovijo po odličnih vinih, za katera briški vinogradniki in vinarji na najuglednejših mednarodnih ocenjevanjih prejmejo najvišja priznanja. V zadnjih letih so zasadili poleg sadovnjakov in vinogradov tudi veliko oljčnih nasadov. Vrhunski kakovosti sadja, vin in oljčnih olj so v Brdih dodali še vrhunsko gastronomsko ponudbo. Občina Brda ves čas tudi skrbi za naravo in veliko pozornosti namenja ohranjanju zgodovinske in kulturne dediščine. Ob letošnjem svetovnem dnevu turizma je med prvimi v Sloveniji prejela priznanje za zeleno destinacijo.

Ambasador slovenskega turizma je postal generalni sekretar Svetovne turistične organizacije **Taleb Rifai**, ki je po izvolitvi na najvišjo funkcijo v svetovnem turizmu prvi obisk v tujini namenil prav Sloveniji: leta 2009 se je udeležil slovenskega turističnega foruma v Radencih. Slovenija se mu je tako lepo vtisnila v spomin, da je na vseh mednarodnih sejmih, kot so Fitur v Madridu, kjer je sedež Svetovne turistične organizacije, in berlinska ter londonska turistična borza, obiskal naš razstaveni prostor, lani pa se je tudi udeležil slovenskega večera, ki ga je Slovenska turistična organizacija priredila ob mednarodni turistični borzi v Berlinu. Takrat je v slavnostnem nagovoru ob vseh drugih pohvalah slovenskemu turizmu med drugim dejal, da kdor ni bil v Sloveniji, ni živel. Ob tej priložnosti je tudi obljubil, da pride jeseni na 12. Blejski strateški forum. Obljubo je izpolnil in v govorih in izjavah za medije Slovenijo podal za vzor uresničevanja razvoja trajnostnega turizma.

TZS/STO

Priznanje Turistične zveze Slovenije: Štefan Dravec

Priznanje TZS za izjemen prispevek pri razvoju turistične društvene organizacije prejme Štefan Dravec, predsednik Pomurske turistične zveze od leta 1991 do leta 2009. Aktivno je sodeloval tudi pri delovanju Turistične zveze Slovenije, saj je bil dolga leta član njenega izvršnega odbora, od leta 2002 do leta 2010 pa njen podpredsednik. Še preden se je podal v turistične vode, je bil učitelj v prekmurski vasici Bodonci, nato ravnatelj osnovne šole v Puconcih, preden je postal predsednik Pomurske turistične zveze, pa je bil direktor Zavoda za časopisno in radijsko dejavnost. Pri svojem delu na področju turizma si je ves čas prizadeval za vsebinsko kakovosten razvoj tripartitnega partnerstva, torej povezovanje javnega, zasebnega in društvenega sektorja. Bistveno je vplival na ustanavljanje čedalje več društev v Pomurju, dobro je sodeloval s takratnimi Panonskimi termami in poskrbel, da se mlade

posameznike spodbuja k delu v turizmu in sodelovanju pri projektu TZS Turizmu pomaga lastna glava. Akterje turizma je spodbujal k skupnim promocijskim aktivnostim in tako oblikoval zametke destinačijskega menedžmenta. O močnem turističnem povezovanju je predaval drugim turističnim delavcem zunaj regije. Velik pomen je namenjal izobraževanju turističnih delavcev in usposabljanju lokalnih turističnih vodnikov. Vsa ta prizadevanja so opazili tudi na Gospodarski zbornici Slovenije in leta 2004 podelili zvezi priznanje in plaketo za spodbujanje sodelovanja in partnerstva v regiji. Leta 2005 je Štefan Dravec prejel kipec štokljke, ki je najvišje priznanje na področju turizma v Pomurju. Že leta 1998 pa je prejel tudi najvišje priznanje TZS – zlato plaketo. Vrsto let je predano usklajeval in koordiniral pomurski turizem. Kljub temu, da v turizmu ni več aktiven, se še vedno rad udeležuje turističnih prireditev, Pomurska turistična zveza in društveni razvoj Pomurja pa bosta vedno velik in pomemben del njegovega življenja.

Slovenija je 96-odstotno zelena

Slovenija je postala prva Zelena država na svetu: od sto mogočih točk jih je dobila 96. Kot prva se je namreč pridružila celostnemu ocenjevanju po kriterijih Global Destinations in tako postala vzorčni model za ves svet.

Mednarodna mreža Green Destinations je letos začela celostno ocenjevati države na področju trajnostnega turizma po mednarodno sprejetih standardih Green Destinations. Slovenija se je kot prva država na svetu prijavila na ocenjevanje in ga zelo dobro prestala.

Albert Salman, predsednik Green Destinationsa, je novico sporočil ob obisku v Ljubljani v okviru mednarodne konference Global Green Destinations Day, ki je bila v slovenskem glavnem mestu 27. in 28. septembra. »Slovenija je prva država na svetu, v kateri smo preverili vseh sto kriterijev trajnostnega ocenjevanja. Zajeti so v šest sklopov: destinacijski management, narava in pokrajina, okolje in podnebje, kultura in tradicija, socialna klima ter poslovanje in gostoljubnost. Zadostujete 96 kriterijem, kar je izjemno veliko,« je dejal Albert Salman. »Slovenija je šibka le pri mobilnosti. To pomeni, da je brez osebnega avtomobila težko potovati po njej. Delati bo morala na razvoju javnega prevoza, vendar sem prepričan, da to zanjo ne bo težko. Slovenija že zdaj zagotovo spada med top deset najbolj trajnostnih držav na svetu glede turizma.«

Maja Pak, direktorica Slovenske turistične organizacije, je ob prevzemu nagrade dejala: »Izjemno smo ponosni, da smo bili tako pogumni, da smo se kot prvi na svetu prepustili celostnemu ocenjevanju trajnosti države na področju turizma in dosegli izjemen rezultat. Nagrada Zelena država je veliko priznanje za Slovenijo in pohvala vsem, ki so si prizadevali za implementacijo trajnosti v razvoj slovenskega turizma. Slovenija s tem svetu sporoča, da je zelena edina prava pot sedanjosti in prihodnosti ter da je treba biti na tej poti povezan. Skrb za prihodnost turizma in našega okolja ni stvar posameznika, v tej zgodbi moramo sodelovati vsi. Slovenija je primer, kako nam je uspelo standarde trajnostnega razvoja implementirati na vse ravni.«

Na konferenci so priznani strokovnjaki ob prisotnosti predstavnikov Svetovne turistične organizacije UNWTO, Svetovnega potovalnega in turističnega sveta WTTC, Združenja organizatorjev športnih in aktivnih potovanj ATTA, največjega britanskega potovalnega združenja ABTA, priznanih mednarodnih organizacij s

Razglasitev Slovenije – Zelene države v okviru konference Global Green Destinations Day

področja trajnostnega razvoja, kot so Umanotera, The International Ecotourism Society TIES in Travelife, ter drugih razpravljali o temah, pomembnih za turizem in za družbo in okolje. Najboljše prakse zelenega in trajnostnega turizma iz Slovenije in različnih koncev sveta so nagradili; med nagrajenimi je bila tudi Ljubljana, ki je bila tako že drugič uvrščena med sto najbolj trajnostnih destinacij na svetu.

Dvodnevna konferenca je bila osrednji zeleni destinacijski dogodek na svetovni ravni, ki je združil vodilne strokovnjake na področju trajnostnega razvoja in zelenega turizma, mnenjske voditelje, predstavnike destinacij, združenj, hotelirjev in turističnih ponudnikov, ki si prizadevajo zanj.

TTA

Foto: David Lotrič/arhiv STO

Odlični rezultati slovenskega turizma

Po začasnih podatkih Statističnega urada RS (SURS) je Slovenijo v prvih osmih mesecih letošnjega leta obiskalo osem odstotkov več turistov kot v istem obdobju lani, število prenočitev pa se je povečalo za šest odstotkov. Število tujih turistov se je v tem obdobju povečalo za deset odstotkov, ustvarili pa so osem odstotkov prenočitev več kot lani. Rast števila in prenočitev domačih gostov je bila malce skromnejša. Avstrija, Italija in Nemčija so tradicionalno pomembni trgi slovenskega turizma in imajo največji delež pri prenočitvah tujih turistov. Gos-

tje iz teh držav so imeli več prihodov in prenočitev kot v prvih osmih mesecih lanskega leta: gostje iz Avstrije sedem odstotkov več prihodov in šest odstotkov več prenočitev, iz Italije sedem odstotkov več prihodov in osem odstotkov več prenočitev, iz Nemčije pa šest odstotkov več prihodov in štiri odstotke več prenočitev. Močno se je povečalo tudi število turistov iz številnih drugih evropskih in čezmorskih držav.

TTA

Slovenski planinski muzej je prejel nagrado kralja Alberta I.

Slovenski planinski muzej je letošnji dobitnik nagrade The King Albert I. Memorial Foundation (spominski sklad kralja Alberta I.), ki se podeljuje vsaki dve leti posameznikom in institucijam za pomembne dosežke v odnosu do gora, ki imajo pomemben vpliv na gorski svet oziroma so dosegli odlične rezultate pri obravnavi tem, ki se navezujejo na gorski svet.

Podelitvena slovesnost je bila 3. septembra v St. Moritzu v Švici oziroma na vrhu Diavolezze. Obrazložitev nagrade za Slovenski planinski muzej je podal Beat Hächler, direktor Švicarskega planinskega muzeja Bern in član sveta Fundacije. Poleg veleposlanika RS v Švici mag. Franca Mikše so se podelitve iz Slovenije udeležili vodja projekta Slovenski planinski muzej Miro Eržen, direktorica muzeja Irena Lačen Benedičič in kustodinja Elizabeta Gradnik ter predsednik Planinske zveze Slovenije Bojan Rotovnik.

Poleg Slovenskega planinskega muzeja so letošnji dobitniki nagrade (plakete in zlate medalje) še raziskovalec ledenikov in klimatolog Michael Krautblatter (Nemčija), plezalca Claude in Yves Remy (francoski del Švice) ter plezalca Nives Meroi in Romano Benet (Italija).

Slovenski planinski muzej deluje kot enota Gornjesavskega muzeja Jesenice, katerega soustanoviteljica je Občina Kranjska Gora, ki zagotavlja večino (skoraj 80 odstotkov) finančnih sredstev zanj, poleg Ministrstva za kulturo RS. Posebno pomembno vlogo (ne le v finančnem pogledu) imajo partnerji Slovenskega planinskega muzeja Planinska zveza Slovenije, Ustanova Avgusta Delavca in Triglavski narodni park, ki prispevajo svoj delež k prepoznavnosti projekta.

U. L. L.

Foto: Elizabeta Gradnik

Moja Ljubljana

Na Vrhnikih so na več kot tisoč kvadratnih metrih odprli novo stalno razstavo Moja Ljubljana. Razstavo, na kateri je na ogled več kot štiristo izvornih predmetov iz struge reke Ljubljanice in kolišč na Barju, so uredili v prostorih Kulturnega centra, nekdanje šivalnice Industrije usnja Vrhnika. Rdeča nit razstave je reka: njen podzemski svet, dno, gladina in brežina. Vsak od omenjenih svetov je prikazan na svojstven način: podzemski s temnim hodnikom, v katerem raziskujemo Ljubljano pod njeno gladino; dno oziroma strugo simbolizirajo arheološke najdbe, gladina oziroma breg pa predstavlja zgodovina Vrhnika in okolice od srednjega veka do zdajšnjih dni. Razstavišče vodi Zavod Ivana Cankarja Vrhnika ob strokovni pomoči ljubljanskega zavoda Muzej in galerije mesta Ljubljane. Vrata muzeja so odprta vse dni v tednu, razen ob ponedeljkih.

BTPS

Foto: www.visitvrhnika.si/ Naš časopis

Kjer gostu izpolnijo skrite želje

»Hodili smo po svetu in se veliko učili ter oblikovali nam lastna, drugačna turistična doživetja, ki so presega la pričakovanja turistov. Želeli smo biti drugačni, upali smo si biti drugačni in to se je obrestovalo. Ni uspeš ne zgodbe v turizmu, če je gost le zaprt v hotelu!« Tudi to je na slovesni prireditvi ob praznovanju 50-letnice znamenitih Term Olimia v Podčetrtku poudaril minister za gospodarstvo Zdravko Počivalšek.

Terme Olimia so tisti kraj v naši lepi deželi, kjer izpolnijo skrite želje, kjer razvijajo vse čute gostov. So skok k izviru življenja. So edinstveno doživetje za telo in dušo. Ja, tako so se pomenkovali gostje o Termah Olimia po slovesni prireditvi na družabnem srečanju z bogatim in domiselnim kulinarčnim razvajanjem.

Letošnji turistični rezultati term pa so obetavni, saj so v prvih osmih mesecih našeli 61.300 gostov (3,7 odstotka več kot v enakem obdobju lani), ki so ustvarili 226.700 prenočitev oziroma 6,4 odstotka več kot v prvih osmih mesecih v minulem letu. In v tem času so imeli še skoraj 120.000 komercialnih kopalcev. »Zdaj smo v samem vrhu turističnih destinacij, ki s storitvami na področju sprostitve, oddiha, zdravja, lepote in dobrega počutja vsako leto privabljajo čedalje več turistov v Obsotelje, domačih in še več tujih,« je dejal Florjan Vasle, direktor Term Olimia. Prokurist Vasja Čretnik pa je dodal: »Skrb za zdravje in podpora človeku pri ohranjanju čvrstega zdravja in vitalnosti s pomočjo olimske termalne vode sta za nas najpomembnejši.« Lepe in velike uspehe dosegajo, ker Terme Olimia in občina Podčetrtek tesno sodelujejo; ker merijo na isti gol, je poudaril Peter Misja, župan Podčetrтка. »Terme Olimia so nosilec turistične dejavnosti v naši občini, ki je ena najlepših v Sloveniji in širše,« je dodal. In to drži, saj je dobila že številne nagrade, med njimi skupaj s termami Kristalni Triglav za vidne dosežke v slovenskem turizmu, ki jo podeljujejo turistični novinarji, združeni v FIJET Slovenija.

Anamarija Penkalo

»Bila sta odlična!« je soglašalo občinstvo. Drago Bulc se je na zelo zanimiv in všečno šaljiv način pogovarjal z nekdanjimi direktorji Term Olimia, slovesno prireditev pa je imenitno vodila modna oblikovalka in voditeljica Jerneja Podbevšek Zhebrovsky.

Ponosni na pol stoletja daleč naokrog priljubljenih Term Olimia v pogovoru s predsednikom vlade dr. Mirom Cerarjem (od leve proti desni): Florjan Vasle, direktor Term, Peter Misja, župan Podčetrтка, Zdravko Počivalšek, gospodarski minister, in Vasja Čretnik, prokurist Term.

Vikendi odprtih vrata v Srcu Slovenije

Od iskanja zaklada do ličkanja in še veliko več

Pustolovski lov na zaklad in vožnja s kočijo za najmlajše. Gašenje ognja s staro brizgalko. Brezplačen ogled muzejske zbirke iz pšeničnih kit in ličkanja. Družabne in izobraževalne delavnice. Tako je bilo v začetku septembra v Lukovici na enem letošnjih Vikendov odprtih vrat – dogodkov, ki skrbijo za predstavljanje lokalnega turizma, promocijo kraja in predvsem za medsebojno povezovanje ljudi.

Razvojni center Srca Slovenije sodeluje pri organizaciji dogodkov z lokalnimi ponudniki posameznih občin, ki spadajo pod njegovo okrilje, drugo leto zapored. Da je večdnevno dogajanje pravi način za predstavitev zanimivosti in posebnosti krajev, potrjuje njihova obiskanost. »Lani se je Vikendov odprtih vrat v štirih občinah udeležilo več kot 2500 obiskovalcev. Sodelovalo je kar 60 ponudnikov. Letos poskušamo te številke podvojiti,« je povedala Aleksandra Gradišek, direktorica Razvojnega centra Srca Slovenije.

Posebni srčki, razobešeni na vratih ponudnikov, vključenih v projekt, so obiskovalce na začetku septembra zvalili v svet številnih društev, ustanov in lokalov. »Ni nam žal, da smo del dneva preživeli tu. Z možem sva najprej uživala ob ogledu učne čebelarke poti in pokusila nekaj vrst medu, ki jih do zdaj nisva poznala. Nato sva se sprehodila do bližnjega sadovnjaka Kmetijskega inštituta Slovenije, kjer sva sicer zamudila voden ogled, a sva uživala na tamkajšnji tržnici in za domov kupila zaboj njihovih jabolk. Otroka pa sta medtem skoraj dve uri uživala v Srečni hiši,« je navdušeno pripovedovala ena številnih obiskovalk Manca Kramar z Gorenjskega.

Razvojni center Srca Slovenije prireja Vikende odprtih vrat letos v petih občinah: Kamniku, Šmartnem pri Litiji, Litiji, Lukovici in Mengšu. S peštrimi tridnevnimi programom želijo predvsem predstaviti in okrepiti lokalno ponudbo. Prav to je po besedah direktorice Zavoda za turizem in šport v občini Kamnik Božene Peterlin razlog, da so se za sodelovanje z organizatorji že drugo leto zapored odločili tudi v

Obisk poskusnega sadovnjaka Kmetijskega inštituta Slovenije

kamniški občini, kjer je Vikend odprtih vrat potekal zadnji konec tedna v aprilu. »Z dogodki, kot je ta, omogočamo ljudem in ponudnikom v našem lokalnem okolju, da razvijajo svoje dejavnosti. Zato se krepí in bogati turistična ponudba, dobra promocija, ki jo skupaj zagotavljamo, pa prinese nove obiskovalce turističnih točk tudi v drugih dneh leta.«

Občina Mengeš je bila zadnja, ki se je predstavila v okviru letošnjega projekta Vikend odprtih vrat, od 23. do 25. septembra.

Besedilo in foto: Lin&Nil

Igrive urice v Srečni hiši

Najboljši v Radencih

Moja dežela – lepa in gostoljubna, tekmovanje krajev in vseh drugih sodelujočih pri projektu Turistične zveze Slovenije z večdesetletno tradicijo, je tudi letos obrodilo lepe sadove. K temu so, kot vedno, odločilno pripomogli člani turistične društvene organizacije in drugi sodelavci s prostovoljnim delom. Brez njihovega sodelovanja nam ne bi uspelo, zato se jim najlepše zahvaljujemo.

V tekmovanju z osrednjim poslanstvom urejanja in ohranjanja okolja so sodelovali kraji, razdeljeni po kategorijah, prilagojenih značilnostim naselja in njegovi turistični ponudbi. V panožnih tekmovanjih so se pomerili še kampi, mladinska prenočišča in Petrolovi bencinski servisi. Posebej so bila ocenjena mestna, trška in vaška jedra ter tematske poti. Potekalo je tudi spletno glasovanje za NAJ lepše – NAJ gostoljubnejše večje mesto, zdraviliški in turistični kraj. Letos pa smo ponovno ocenjevali tudi slovenske vojašnice.

Častni pokrovitelj projekta s tekmovanjem, ki pripomore h gostoljubnejšemu sprejemu obiskovalcev in boljši kakovosti bivanja vseh prebivalcev Slovenije, je tudi letos predsednik države Borut Pahor.

Energija za življenje

DNEVI SLOVENSKEGA TURIZMA

Najbolje ocenjeni v posameznih kategorijah

Večja mesta

1. Ljubljana
2. Koper
3. Kranj

Srednja mesta

1. Kamnik
2. Ravne na Koroškem
3. Brežice

Manjša mesta

1. Slovenske Konjice
2. Radlje ob Dravi
3. Polzela

Turistični kraji

1. Kranjska Gora
2. Bovec
3. Izola

Zdraviliški kraji

1. Laško
2. Podčetrtek
3. Zreče

Izletniški kraji

1. Bloško jezero
2. Stara Fužina v Bohinju
3. Mojstrana

Kampi

1. Kamp Danica
2. Kamp Ljubljana Resort
3. Kamp Kolpa

Mladinska prenočišča

1. MCC Celje
2. Hostel Pekarna
3. Mladinski hotel Punkl

Mestna jedra

1. Ljubljana – Ekološka cona
2. Koper
3. Škofja Loka

Trška jedra

1. Velika Polana – park Dežela štokelj
2. Jurovski Dol s Hajnčevo potjo
3. Podčetrtek

Vaška jedra

1. Kapla na Kozjaku
2. Velika Nedelja
3. Adergas

Spletno glasovanje – glas ljudstva

Večja mesta

1. Kranj

Zdraviliški kraji

1. Podčetrtek

Turistični kraji

1. Kobarid

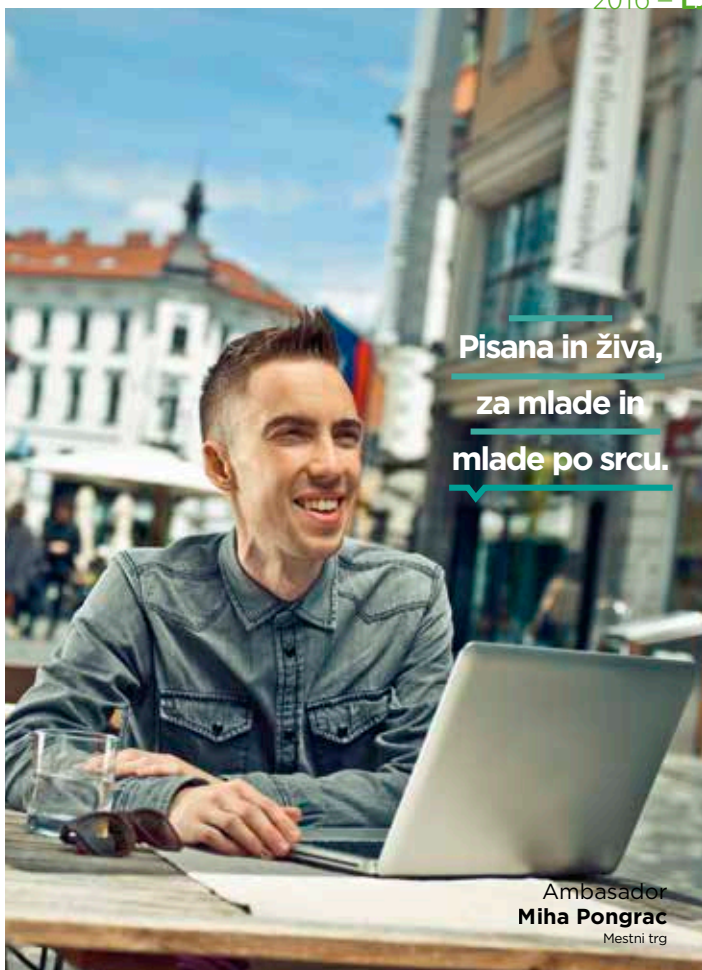
Bencinski servisi Petrol

1. BS Škofljica
2. BS Hajdoše
3. BS Krško

Naj tematske poti

1. Strunjan v podobah morja
2. Tematska pot v podzemlju Pece
2. Učni poligon za samooskrbo Dole

Pisana in živa,
za mlade in
mlade po srcu.

Ambasador
Miha Pongrac
Mestni trg

RAZVIJAMO TRAJNOSTNO MOBILNOST
TER PRISPEVAMO K ŠE VEČJI KAKOVOSTI
ŽIVLJENJA. V SREDIŠČU MESTA OBMOČJE
ZA PEŠČE, KI JE TUDI PRIZORIŠČE
RAZNOVRSTNIH DRUŽABNIH,
KULTURNIH IN ŠPORTNIH DOGAJANJ,
OBSEGA ŽE VEČ KOT 100.000
KVADRATNIH METROV.

SRCE MESTA SO ZADOVOLJNI
MEŠČANI, ZATO Z RAZLIČNIMI UKREPI
ZAGOTAVLJAMO ŠIRITEV KAKOVOSTNEGA
JAVNEGA PROSTORA V MESTNEM SREDIŠČU.
S PREUREDITVIJO GLAVNE PROMETNICE,
TJ. SLOVENSKE CESTE IN ZAPRTJEM
MESTNEGA SREDIŠČA ZA VES MOTORNI
PROMET SMO VREDNOSTI HRUPA ZMANJŠALI
ZA KAR 6 DECIBELOV. S POSADITVIJO
MEDOVITIH DREVES PA PRIVABLJAMO
METULJE IN ČEBELE.

Že skoraj stoletje
sobivava v harmoniji
lepote in svobode.

Ambasadorka
Nada Tarman
Slovenska cesta

Foto: Saša Hess

V objemu žlahtnih zgodb

Tik preden vas v svoj objem zavijejo mogočni pohorski gozdovi, se pred vami odprejo vrata v mesto s tisočletno starotrško zasnovo. Slovenske Konjice, prijazno srednjeveško mesto, je položeno med skrivnostno Konjiško goro na eni strani, na drugi pa ga objemajo sončni zlati griči vinorodnih Škalc.

Mesto, katerega prva pisna omemba sega v leto 1146 pod imenom Counowiz, s številnimi okoliškimi vasi zaokroža podobo doline ob reki Dravinji. Tako letos Slovenske Konjice praznujejo svoj 870. rojstni dan. Praznično leto je povežalo domačine in obiskovalce: skupaj so pobarvali mestno jedro Slovenskih Konjic s še pestrejšo paleto kulturnih, glasbenih, gledaliških, športnih, mladinskih, otroških, turističnih, ustvarjalnih, srednjeveških, sejamskih in drugih dogodkov. Mesto že vrsto let velja za zgled prijaznosti in urejenosti. Odlikovano je s številnimi priznanji TZS za urejeno in gostoljubno okolje, na prestižnem tekmovanju Entente Florale Europe pa je prejelo kar dve zlati medalji (1998, 2014), kar ga postavlja ob bok najlepše urejenih evropskih mest. V letu 1998 je bronasto priznanje prejela tudi vas Žiče, kar je dokaz urejenosti celotne občine.

Korenine preteklosti zaznamujejo življenje ljudi v mestu in njegovih okoliških vaseh. Zgodovina 870 let starega konjiškega trga pod Cerkvijo svetega Jurija mu daje dušo. Bogato izročilo preteklosti je polno doživetij, zgodb boljših in slabših časov, je bogata kulturna in naravna dediščina generacij ljudi, ki so tukaj ustvarjali in živeli. Mesto ponuja polno presenečenj.

Za sprehode se je najlepše podati skozi Stari in Mestni trg. Prvi v zavetju mogočne farne Cerkve svetega Jurija ohranja zasnovo iz časa prvih omemb, skozenj je venomer čutiti nežen vetrič preteklosti. Poseben čar mu daje potoček, ki teče skozi mesto. Stari trg z mestnim parkom je svojo zdajšnjo podobo dobil v letu 2013, ko je z ključkom obnove občinskega središča Slovenskih Konjic to postalo sodobno urbano stičišče prebivalcev vseh generacij in z ohranjeno

Slovenske Konjice že vrsto let veljajo za zgled prijaznosti in urejenosti.

stavbno dediščino in naravnim okoljem tudi turistično izjemno zanimiva lokacija.

Trške hiše ponujajo raznovrstna doživetja preteklosti. V obnovljeni meščanski hiši v osrčju starega mestnega jedra kraljuje Mestna galerija Riemer, kjer se oko odpočije na več kot sedemdesetih slikarskih delih svetovno znanih domačih in tujih avtorjev. Povsem druga oblika preteklosti pa se vam razodene v Muzeju predmetov avstro-ogrskega obdobja v neposredni bližini Cerkve sv. Jurija. Svojo preteklost na ogled postavlja še Gasilski muzej Dravinjske doline, ki priča o začetkih delovanja gasilstva na Slovenskem. Skozi svoje zgodovinske zbirke vam mesto pripoveduje svoje nepozabne in edinstvene zgodbe.

V parku ob dvorcu Trebnik, ob koncu potepa po starem mestnem jedru, je v senci pod mogočno Konjiško goro spet mogoče začuti utrip preteklosti. Dvorski oskrbnik vas popelje v zeliščno prodajalno dvorca in vas pogreje z zdravilnimi zeliščnimi napitki. Lepo speljana Zmajčkova gozdna učna pot, kratek izlet na Konjiški grad, daljši na razgledno točko Skala ali celo na najvišji vrh Stolpnik z razglednim stolpom in lovsko kočjo Štepih prijetno utrudijo telo in osvežijo misli. Doživite Slovenske Konjice z okoliškimi vasi in s seboj odnesite okus po tradiciji, domačnosti in prijaznosti. Konjice preprosto morate imeti rad!

Foto: arhiv Občine Slovenske Konjice

TIC Slovenske Konjice
Stari trg 27, 3210 Slovenske Konjice
 telefon: (03) 759 31 10
 e-naslov: tic@slovenjgradec.si
 splet: <http://tic.konjice.si>

Mesto obdaja razgibana pokrajina.

2016 – **POLZELA** – Manjše mesto **3. mesto**

TIC Polzela

Grajski trg 1
3313 Polzela

telefon: (03) 703 32 28

e-naslov: TIC@polzela.si

odpiralni čas: **ponedeljek–petek 8.00–18.00**
sobota 10.00–18.00

TiC Polzela

GRAD KOMENDA na Polzeli

* Grajska restavracija, klet, muzej *

* Vodeni ogledi, najem prostorov *

* Seminarji, konference *

* Poroke, slavlja *

Nekoč strateško pomembna stavba rodbine polzelskih vitezov Helensteinov se prek svojih lastnikov prvič omenja že leta 1149. V 13. stoletju je za pol tisočletja prešla v roke Malteškega viteškega reda, ki je s svojim poslanstvom bistveno vplival na življenje ljudi v kraju. Takrat se je gradu prijeló ime Komenda, ki pomeni upravno enoto redovne posesti.

Leta 2011 je grad Komenda po temeljiti prenovi ponovno zažarel v vsej svoji veličini. Občina je s tem pridobila veliko novih prostorov, primernih za razvoj turizma, za kulturno dejavnost in družabno življenje.

Vodeni ogledi gradu:

- antični lev iz 1. stoletja,
- najstarejši objekt Polzele – romanski stolp,
- gotska soba – poročna dvorana,
- prezentirana soba pesnice in pisateljice Neže Maurer,
- najstarejša horizontalna sušilnica hmelja v Sloveniji,
- razstava eksponatov Malteškega viteškega reda.

Ponudba na gradu zajema tudi najem prostorov za:

- svečane grajske poroke, slavlja,
- konference,
- seminarje,
- sestanke,
- izobraževanja in
- rojstnodnevne zabave različnih tematik za otroke.

V gostilnici Malteški hram pa se lahko prepustite grajskemu kulinaricnemu razvajanju in v vinski kleti poskusite priznana vina.

Živahna doživetja Julijskih Alp

V Kranjski Gori in okoliških krajih vas pričakujejo živahna doživetja Julijskih Alp. Doživetij, ki jih želite preizkusiti tudi sami, je na pretek, od aktivnega preživljanja počitnic, do mirnega odkrivanja naravne in kulturne dediščine. Lahko odkrijete skrivnosti dobrega počutja v bogati ponudbi velnesa, se udeležite poslovnih in družabnih srečanj ali pa z družino raziščete mistično preteklost Zgornjesavske doline. Tukaj vam res ne bo dolgčas.

Turistična destinacija Kranjska Gora je alpska dolina, zato je pohodništvo tod najbolj priljubljena oblika aktivnih počitnic. Možnosti je dovolj: od lažjih poti v izjemnem naravnem okolju, primernih za otroke, družine pa tudi za obiskovalce, ki si brez velikega truda želijo videti lepo naravo, do težjih planinskih tur, ki zahtevajo izkušnje, primerno opremo in gorskega vodnika.

Kranjska Gora je raj za kolesarje; daljinska kolesarska pot treh dežel poteka po trasi nekdanje železnice od Mojstrane čez mejo v Italijo in Avstrijo. Za adrenalina željne pa je tukaj kolesarski park na območju kranjskogorskega smučišča.

A možnosti za doživetja je še veliko več: poletno sankališče Besna Pehta, pravljicične dežele za otroke, golf, rolanje, jadralno padalstvo, Planica Zipline, Ferata Mojstrana, Prostor doživetij – Pobeg v bivač, panoramski prevoz s sedežnico Vitranc 1, nordijska hoja, ribolov, igralništvo in še bi lahko naštevali.

In alpsko smučanje, bela duša Kranjske Gore. Raznolikost terenov omogoča smučanje tako za začetnike kot za vrhunske smučarje. Za tiste, ki ljubijo pristen stik z naravo, pa je urejenih več kot 40 kilometrov tekaških prog.

Zgornjesavsko dolino si lahko ogledate tudi s turističnim avtobusom, katerega namen je povezati kraje in njihove turistične znamenitosti. Poleg športnih užitkov Kranjska Gora ponuja tudi vrsto glasbenih in zabavnih prireditev, koncerte na prostem in v dvorani Vitranc ter sprostitve v centrih lepote. Lahko pa izlovite srečo v obeh igralnicah.

Zgornjesavsko dolino si lahko ogledate tudi s turističnim avtobusom. Foto: arhiv Turizem Kranjska Gora

Prenovljeno kopališče Jasna v zavetju vršacev.
Foto: Bogomir Košir/arhiv Turizem Kranjska Gora

Za vse ljubitelje kulture in zgodovine ponujamo obisk in ogled etnoloških muzejskih zbirk v Kajžnkovi hiši v Ratečah, Liznjekovi domačiji v Kranjski Gori, Pocarjevi domačiji v Zgornji Radovni ter Nordijskem centru Planica. Ljubitelje planin vabimo na obisk v Slovenski planinski muzej v Mojstrani, kjer predstavljamo bogato zgodovino slovenskega planinstva in gornišstva, od prvega pristopa na Triglav do slovenskih odprav v Himalajo in dosežkov sodobnega alpinizma.

Kranjska Gora vam ponuja številne možnosti prenočevanja: od hotelov do nastanitvev v zasebnih sobah in apartmajih. Tisti, ki radi zaspate pod zvezdnim nebom, boste našli svoj prostor v kampu, pohodnike pa čaka toplo zavetje planinskih koč.

V Zgornjesavski dolini najdete tudi pestro kulinarčno ponudbo, ki sega od izbranih okusov sodobne kuhinje do tradicionalnih domačih jedi, narejenih po receptih naših babic. Gostinsko ponudbo v dolini uspešno soustvarjajo domače gostilne z družinsko tradicijo pristnih domačih jedi, ki ohranjajo okus domačnosti in značaj alpske pokrajine.

Domačini vas bodo sprejeli z odprtimi rokami in gostinci zmorejo zadovoljiti še tako zahtevne okuse.

Dobrodošli v Kranjski Gori!

Več: www.kranjska-gora.si

Čarobna zimska podoba.

Foto: Jošt Gantar/arhiv Turizem Kranjska Gora

Dobrodošli v Laškem, Evropski destinaciji odličnosti!

Laško2Go

Spoznajte Laško – sotočje dobrega peš
ali na kolesu ... vse pomembne
informacije na poti na enem mestu!

Skenirajte QR kodo
za prenos brezplačne
aplikacije!

Informacije:

TIC Laško, Valvasorjev trg 1, 3270 Laško • www.lasko.info • info@lasko.info • 03 733 89 50

Božična pravljica

od 23.12. do 29.12.16

20 % First Minute popusta
za rezervacije in plačila do 1. 11. 2016!

**Otroci do 5. leta in en otrok do 12. leta
bivajo BREZPLAČNO!**
(v času FM ponudbe)

4 dni / 3 noči že za 177,60 €
(cena velja za Zdravilišče Laško in vsebuje FM popust)

Pestra božična animacija!

Imetniki Zlate kartice Thermana cluba izkoristite dodatni
15 % popust!

Informacije in rezervacije:
www.thermana.si • 03 423 20 52 • 080 81 19

2016 – **LAŠKO** – Zdraviliški kraj **1. mesto**

Naravno več.
Naturally more.

podčetrtek
bistrica ob sotli
kozje

Prelepa jesen

www.turizem-podcetrtek.si

**TURIZEM
PODČETRTEK**

Je svet.
In je drugačen svet.
WELLNESS ORHIDELIA

z vami 50 let
Terme Olimia

www.terme-olimia.com
TERME OLIMIA | Tel.: +386 3 829 7836 | info@terme-olimia.com

Juhu, počitnice na Zreškem Pohorju!

Kmalu bo spet zima. V svoji neskončni belini, svežem zraku in obilici zimskih radosti vas bo pričakala. Kje? Na Rogli in v Termah Zreče.

Pridružite se nam – mali in veliki otroci, mamice, očki, babice in dedki ... Izberite si počitnice za vsakogar. Za tiste, ki vam srce zaigra ob misli na hladno sveže jutro, sneg, ki »zaškriplje« pod smučarskimi čevlji, in spust po sveže steptanem smučišču. Pa tudi za tiste, ki si želite sprostitev v toplih termalnih vrelih, sproščanja v razgreti savni ali razvajanja ob bogati ponudbi velnesa.

Smučišče Rogla na nadmorski višini 1517 metrov ponuja zimsko športno užitek za vse generacije. Nadmorska višina, primerno podnebje in sodoben sistem tehničnega zasneževanja omogočajo kar sto dni snežne garancije: od pozne jeseni do zgodnje pomladi. Dolžina in zahtevnost smučarskih prog sta primerni za zahtevnejše smučarje in začetnike. Ljubiteljem smuke v prijetni spokojnosti nastajajočega večera je namenjena nočna smuka, od četrтка do nedelje, na smučarskih progah Jasa in Košuta.

Je smučati težko? Sploh ne. Tudi Zlodej, prijazni vražiček, se je naučil smučanja v šoli snežnih športov na Rogli. Ste ga videli, kako zavija po smučišču in trosi dobro voljo? Še ne. Potem se razglejte okoli sebe in ga poiščite na smučišču Uniorček. Komaj čaka, da vas spozna. Za vas je pripravil kar nekaj pustolovščin. Med njimi obisk gozdnih prijateljev v lesenih hiškah ob smučišču Uniorček, zabavne snežne igre, peko odličnih sladkih vafeljev in še marsikaj.

Po športno aktivnem in zabavnem dnevu na snegu je čofotanje po termalni vodi še zlasti priporočljivo. Objem tople termalne vode pričara ugodje, sprosti mišice in prežene utrujenost ter blagodejno vpliva na dobro počutje. Občutek lahkotnosti v termalnih bazenih sprošča in zmanjšuje stres ter se stopnjuje v masažnih bazenih in kopelih. Domačna toplota, omamne arome in poživljalno barve odlikujejo edinstveno opremljeno Savna vas s finskimi, parnimi in

Terme Zreče – za vse generacije

infrardečimi savnami, ki navdušuje s programi vrtinčenja zraka ter izzvani ob počitku na ogretyh keramičnih ležiščih ali na tradicionalnem pohorskem kozolcu.

Kje preživeti nekaj časa v objemu daljne preteklosti? Na Brinjevo goro vodi pot od Term Zreče do spodnje industrijske cone, kjer je bil nekoč rudnik črnega premoga, mimo vasice Gračič ter od tam na vrh Brinjeve gore, kjer prve sledi poselitve segajo približno 4000 let v zgodovino. Poselitev Brinjeve gore je prehajala iz bronaste v železno dobo prek Kelto v Rimljanov, pa vse do staroslovenske naselbine, medtem ko se je v srednjem veku tod bohotil grad Freudenberg. Zdaj vas pod svoje okrilje sprejmeta cerkev Matere božje in cerkev sv. Neže. Pot se nadaljuje do gostišča Zimrajh, kjer nevede popijete kavo na rimskem pokopališču.

Zeleno srce ponosno krasi zreški grb. Sledite mu po Srčkovi učni poti, kjer povežete pomembne elemente naravne in kulturne dediščine na Zreškem. Dolžino poti lahko poljubno določate in izberete, katerim izmed 13 znamenitosti oziroma učnih postaj, ki jih najdete ob poti, se boste podrobneje posvetili. Bo to park, potok, bunker iz druge svetovne vojne, Zreško jezero, hotel za žuželke, Pavlakova jama, izletniška kmetija Ančka, lovsko-tehnični objekt, kamnolom, razgledna točka, muzej ozkotirne železnice, Forma Viva, cerkev ali šola? Izbira je vaša.

Ob koncu dneva je čas za zadovoljstvo in ugodje, ki ga lahko pričarajo le prijetne arome in okusi, ki spominjajo na babično kuhinjo. Pokusite jedi, skrbno pripravljene po receptih naših babic, ki jih poleg svežih, sezonskih in lokalno pridelanih živil odlikujejo še neprecenljivo znanje, velika ljubezen in dolgoletna tradicija. Prepustite se zadovoljstvu, ki ga prinaša odkrivanje novih, a vendar domačih okusov.

Potrebujete še kakšen razlog za obisk Zreškega Pohorja?

Več: www.destinacija-rogla.si, www.rogla.eu, www.term-zrece.eu

Foto: arhiv Unitur

Družinsko veselje na Rogli

Bloke

in Bloško jezero

***Muzej
bloškega
smučarja***

***Po poti
Martina
Krpana***

***Ljubezen
gre skozi
želodec***

***Medvedja
gugalnica***

***Tudi zima
je na Blokah
prijetna***

Zabava in sprostitev za vso družino

Camp
DANICA
Bohinj

Triglavška 60, 4264 Bohinjska Bistrica
04 572 17 02, info@camp-danica.si

V prijetnem gozdičku ob Savi Bohinjki se nahaja kamp Danica. V kampu so urejena igrišča za tenis, namizni tenis, badminton in novo otroško igrišče za najmlajše. V neposredni bližini je športna dvorana.

Kamp Danica je odprt celo leto. Pozimi vas razvajamo z ogrevanimi sanitarnimi prostori, postajo za avtodome, možnostjo električnega priključka in brezplačnim internetom. Za prevoz na smučišča je organiziran brezplačen ski bus, nudimo pa tudi ugodne popuste pri nakupu smučarskih vozovnic.

www.camp-danica.si

V poletni sezoni je poskrbljeno za animacijo gostov z različnimi zabavnimi in kulturnimi programi. Poleg kopanja in ribolova v Savi in Bohinjskem jezeru se v bližini kampa gostje lahko ukvarjajo z različnimi naravi prijaznimi športi. Priporočamo veslanje, jadranje, deskanje, rafting, hidrospeed, kanjoning, vožnjo s kajaki in kanuji, jadralno padalstvo, gorsko kolesarjenje in jahanje. Ker kamp obkrožajo Julijske Alpe in Triglavski narodni park, je nešteto možnosti za sprehode v naravi, planinarjenje in športno plezanje.

V sklopu kampa se nahaja tudi Gostilna Danica. Doživite izjemne kulinarčne in gurmanske užitke z našimi kuharskimi mojstri – nudijo vam slastne in zanimive kombinacije tradicionalnih okusov ter privlačno sodobno garniranje.

V Kopru ni nikoli dolgčas

Mestna občina Koper je v zadnjem desetletju doživela pravi preporod. Koper pa s svojo slikovito okolico postaja tudi čedalje bolj prepoznavna in priljubljena turistična destinacija.

Da je Koper urejeno mesto z bogato naravno, zgodovinsko in arhitekturno dediščino, je znano že dolgo, je pa s svojim zaledjem v zadnjih letih prerasel tudi v aktivno turistično destinacijo. Tako v mestu kot v njegovem zaledju se namreč tako rekoč vse leto ves čas kaj dogaja. Zanimivih dogodkov in prireditev po meri domačih prebivalcev in turistov, med njimi tudi tistih, ki v Koper prihajajo z velikimi potniškimi ladjami, je resnično veliko. Med temi velja zagotovo posebej omeniti Sladko Istro, septembrski mednarodni festival sladkih izdelkov, ki že osem let privablja v Koper na tisoče obiskovalcev, pa tradicionalne oktobrske Dneve kmetijstva slovenske Istre, Istrski karneval, Koper na dlani, številne poletne prireditve in druge. Ob tem naj omenimo, da se v Kopru obeta zanimivo dogajanje ob prazničnem decembru, ki bo letos še posebej magičen.

Poleg bogatega prireditvenega dogajanja Koper svojim obiskovalcem ponuja tudi različna aktivna in avtentična doživetja. V mestu so v zadnjem času uredili zavidljivo športno-rekreacijsko infrastrukturo, ki je pisana na kožo tako rekreativcem kot tudi poklicnim športnikom, zato ni čudno, da se Koper postopoma uveljavlja tudi kot čedalje bolj priljubljena destinacija za športni turizem. Novost letošnjega poletja, ki so jo pozdravili predvsem ljubitelji vragolij na vodi, je bil park vodnih športov Active Koper, ki so ga postavili ob priljubljeni koprski promenadi in je z možnostjo surfanja, potapljanja, supanja in drugimi vodnimi aktivnostmi poskrbel za popestritev dogajanja skoraj vsak poletni konec tedna. Več kot dobrodošla novost v ponudbi Mestne občine Koper je tudi v letošnjem letu prenovljen naravni rezervat Škocjanski zatok, ki le streljaj od mesta ponuja možnost za odmik v naravo in uživanje v vseh njenih lepotah. Sicer pa koprski občini daje značaj tudi njeno zeleno zaledje s številnimi privlačnimi točkami naravne in kulturne dediščine. Tako so zlasti jesenski dnevi

Koper postaja čedalje bolj prepoznavna in priljubljena turistična destinacija. Foto: Ubald Trnkoczy/arhiv MOK

idealni za kolesarjenje po številnih slikovitih kolesarskih poteh ali za sproščajoče sprehode po zanimivih tematskih poteh. Seveda vas bo tako rekoč na vsakem koraku pričakala tudi avtentična gastronomska ponudba. Številni vinarji in oljkarji vas bodo zagotovo navdušili s svojimi dobrotami. Teh je še zlasti v jesenskih mesecih resnično veliko, zato pridite v Koper in se o tukajšnjih lepotah in dobrotah prepričajte na lastne oči!

Koper velja za urejeno in čisto mesto, v zadnjih letih pa je dobil tudi sloves kraja, kjer se nenehno kaj dogaja.

Foto: Jaka Ivančič/arhiv MOK

Park vodnih športov Active Koper je letos poleti poskrbel za dodatno popestritev dogajanja ob morju. Foto: arhiv MOK

Naravni rezervat Škocjanski zatok le streljaj od mesta Koper ponuja možnost za pobeg v naravo, kjer boste lahko opazovali bogato favno in floro. Foto: Ubald Trnkoczy/arhiv MOK

Dežela štokelj in zlati kraj Evrope

Med skrivnostno Muro, čarnimi močvirskimi logi in obrisi bližnjega gričevnatega sveta goric se na panonski ravnici razprostira občina Velika Polana. Le tri naselja: Velika Polana, Mala Polana in Brezovica, pester mozaik naravne in kulturne dediščine, prijazni ljudje ... so razlog, da pridete in odkrijete več.

Štokelj je pri nas največ v Sloveniji, zato je fundacija Euronatur Mali in Veliki Polani podelila naslov Evropska vas štokelj. Polanski log, največji kompleks črne jelše v Evropi, ponuja zatočišče številnim ogroženim rastlinskim in živalskim vrstam, gozdna učna pot v njegovem osrčju pa informacije o rastlinskem in živalskem svetu ter pomenu vode za njegov obstoj.

Velika Polana je rojstni kraj pisatelja Miška Kranjca. Na njegovi domačiji je ohranjena njegova delovna soba in na ogled stalna razstava z njegovimi knjigami, dokumenti, fotografijami in likovnimi deli. Domačija je tudi začetek Miškove poti, ki vodi do njegove zidanice v Lendavskih gorica, in Slovenske pisateljske poti. V Mali Polani ob potoku Črncu stoji še eden zadnjih ohranjenih potočnih mlinov v Pomurju, Copekov mlin. Zgodovinski pomnik stavbne arhitekture preteklega obdobja je tudi Sabolova domačija v Mali Polani. Farna, velikopolanska cerkev je posvečena Srcu Jezusovemu. Pri njej se začne romarska pot, poimenovana po župniku Danielu Halasu.

Naša turistična zgodba je namenjena tistim, ki želijo začutiti utrip kraja in ljudi ter z njimi zaživeti tistih nekaj dni, ko so v kraju. Kolesarske in pohodniške poti se pri nas ne končujejo, ampak so del mreže ob reki Muri in peljejo skozi več držav. Pravi utrip kraja pa je mogoče začutiti na prireditvah. Te organizirajo v Veliki Polani društva v vseh letnih časih. Na njih se prepletajo kulturne, športne, kulinarčne in druge vsebine, nekatere pa ohranjajo stare običaje in opravila. Največja prireditev med njimi in ena največjih v Sloveniji je Pomurski poletni festival, ki v osmih dneh ponuja za vsakega nekaj (več o festivalu najdete na: <http://www.strk.si>). Društvo ŠTRK Slovenija je prav tako nosilec svetovnega rekorda v kuhanju bujate repe – tradicionalne prekmurske jedi.

V občini lahko turisti tudi prespijo, sicer ne v hotelu, temveč na domačiji pisatelja Miška Kranjca, na posteljah s slamo ali v ustvarjalno-doživljajskih ateljejih. V bližini Velike Polane pa so tudi termalni vrelci, ki ponujajo poleg nastanitve tudi termalna in druga doživetja.

Sabolova domačija

Park Dežela štokelj

Lepote naših krajev so opazile tudi različne strokovne komisije in nam podelile nazive: Najlepše trško jedro 2013 v Sloveniji, Najlepši izletniški kraj 2014 v Sloveniji, Zlato priznanje za najlepši kraj v Evropi 2014, Posebno priznanje za park Dežela štokelj. Vabljeni k nam, da tudi sami odkrijete te lepote!

Domačija Miška Kranjca v neposredni bližini

TIC ŠTRK - Turistično informacijski center

telefon: (02) 57 37 327

mobilni telefon: 041 528 678

e-naslov: strk.slo@siol.net

splet: www.strk.si

Občina Velika Polana

telefon: (02) 57 76 750

e-naslov: obcina@velika-polana.si

Skozi slikovito jedro po Hajnčovi poti

Gručasto jedro naselja Jurovski Dol, ki danes tvori istoimensko vaško jedro, se je razvilo ob cerkvi z nadstropnimi stavbami župnišča, stare šole in gostilne ter pritličnimi in visokopritličnimi stanovanjskimi hišami z gospodarskimi poslopji. Sestavljajo ga farna cerkev Sv. Jurija z župniščem, obnovljen Kulturni dom Jurovski Dol, Slomškov dom in Gostilna Špindler.

Hajnčova pot. Foto: Maksimiljan Krautič

Dominanta naselja je vsekakor gotska cerkev z mogočnim zvonikom, renesančnim portalom in baročnima kapelama z oltarji J. Holzingerja. Cerkev se prvič omenja leta 1388. Zgrajena je bila ob strelnem stolpu, v njej pa so že imeli bogoslužja, ki so jih opravljali kaplani iz Lenarta. Leta 1501 je bila zgrajena večja cerkev (sedanja osrednja ladja). Obe stranski ladji in zakristijo so dogradili v jožefinski dobi. Vzhodno od cerkve je staro pokopališče, obdano s kamnitim obzidjem. Gručasto jedro naselja je kakovostna vaška aglomeracija župne cerkve, namenskih objektov trškega videza in kmečkih domačij. Poslopja (razen cerkvenega, ki je starejša) so iz 18., 19. in 20. stoletja. Občina Sv. Jurij v Slovenskih goricah je v letih 2011 in 2012 trg v celoti prenovila – v okviru projekta Ureditve vaškega jedra Jurovski Dol. S prenovi je želela ohraniti avtohtono podobo naselja, poskrbeti za varnost njegovih prebivalcev in obiskovalcev, preprečiti propadanje kulturne dediščine podeželja, privabiti turiste in zagotoviti čim boljše prepoznavnost kraja. Asfaltirana tla so zamenjali z granitnimi ploščami, uredili pa so tudi preostalo komunalno infrastrukturo.

Hajnčova pot

V sklopu projekta je bila urejena tudi sprehajalna pot – Hajnčova pot, ki že leta kot bližnjica in sprehajalna pot vodi do središča Jurovskega Dola. Uporabljali so jo predvsem ljudje, ki živijo v Gasteraju in na Žitencah, zdaj pa na njej srečujemo večinoma sprehajalce in

obiskovalce Športnega parka. Pred dobrimi dvajsetimi leti se je ureditve poti lotil kar vaščan Janez Bauman – Hajnč. Po njegovi smrti leta 2003 je bila čedalje bolj opuščena, dokler je ni leta 2012 prenovila občina Sv. Jurij v Slovenskih goricah v sklopu že omenjenega projekta Ureditve vaškega jedra Jurovski Dol. Občinski svet je obnovljeno pot v znak spoštovanja do njenega idejnega avtorja poimenoval po Janezu Baumanu – Hajnču.

V letu 2016 je vaško jedro pridobilo še eno znamenitost, privlačno za obiskovalce: na zelenici med kulturnim in Slomškovim domom, v sklopu trga, so posadili potomko Stare trte iz Maribora, ki je poimenovala po znanem Jurovčanu, Ivanu Roškarju – Roškarjeva trta.

Jurjevi dnevi

Aprila, ob občinskem prazniku, razživijo kraj Jurjevi dnevi. Zapolnjeni so s številnimi kulturnimi, športnimi, humanitarnimi in drugimi prireditvami in dogodki. Obujajo bogato kulturno dediščino kraja s folkloro in kmečkimi igrami. Povezujejo domačine in privabljajo obiskovalce.

Vrhunec Jurjevih dni je Jurjeva nedelja, ko je osrednji trg v Jurovskem Dolu še posebno živahen in poln. Na ta dan lahko spremljamo povorko in blagoslov konj s Sv. Jurijem na čelu ter slovesno mašo, prisluhnemo godbi na pihala in uživamo v bogatem spremljevalnem programu. Jurjevi dnevi so že postali dogodek, ki so ga za svojega vzeli tako domačini kot obiskovalci.

Staro vaško jedro. Foto: Uroš Brumen

Sramežljiva lepotica v osrčju Kozjaka

Na skrajnem vzhodu Koroške, tik ob meji z Avstrijo, se nad ozko dolino reke Drave med številnimi hribi skriva Kapla, o kateri tukajšnje ljudske pevke pojejo: »V prijetni vasi na Kapli, na gričku nam cerkev stoji, jo jutranja zarja obseva, vsa lepa, v ponos si nam ti.«

Kapla na Kozjaku se prvič v zgodovini omenja okoli leta 1056. Na posestvu Doršenkove kmetije so odkrili neolitski sekiri podobno orodje. Čez Kaplo je bila namreč speljana pot, ki je povezovala sever z jugom. Kapla je ena izmed petih vaških skupnosti Občine Podvelka. Središče vasi kaže obiskovalcem pristno arhitekturno oblikovanost in urejenost. Podoba kraja dopolnjujejo številne turistične zanimivosti, gostinska ponudba v središču vasi, v stavbi, ki je dalj časa samevala, pravi biser kraja pa je Odomovo jezero. Neokrnjena narava v povezavi z bogato kulturno dediščino kraja in prijaznimi domačini je velik potencial območja za razvoj zelenega in trajnostno naravnega turizma. Iz središča vasi sta za pohodnike lepo urejeni dve krožni poti: Razgledna pot po Kapli in Srčkova pot. Številne panoramske ceste ponujajo čudovite razglede in kar same vabijo kolesarje na vožnjo po razgibani pokrajini. Podrobni opisi so kolesarjem dostopni na spletni strani: bike.podvelka.com.

A na Kapli se vlaga predvsem v – ljudi. Tukaj deluje veliko aktivnih in uspešnih društev. Njihove tradicionalne prireditve, kot so triatlon, gozdarske igre in Miklavžev večer z ljudskimi pevci in godci, pa so zelo dobro obiskane.

Za ohranjanje ljudskega petja na Kapli so zaslužne predvsem Kranjčeve sestre, ki se jim je pridružilo še nekaj pevk. S svojim značilnim večglasnim petjem razveselijo vsako uho.

Odomovo jezero. Foto: Richter Marko - Zeleni

Pristna arhitekturna oblikovanost in urejenost Kaple.
Foto: Richter Marko - Zeleni

Govor Kaple spada v severno pohorsko (remšniško) narečje, ki pripada koroški narečni skupini. O tem veliko piše rojakinja s Kaple, akademikinja dr. Zinka Zorko. Njen nekdanji dom je zdaj moderna šola, v kateri otroci obiskujejo devetletko.

Najvišji vrh na tem območju je Seršenov vrh z 965 metri nadmorske višine. Nanj je speljana urejena planinska pot, čudovita narava pa pritegne nanjo številne obiskovalce.

Naravno bogastvo kraja sta že od nekdaj gozd in voda. Zato ni presenetljiv podatek, da je ob petih potokih, ki izvirajo na Kapli in tečejo v dolino ter se izlivajo v reko Dravo, nekoč delovalo kar 74 mlinov in 53 žag. Ob potokih so zdaj urejene poti, ki nas iz Dravske doline vodijo na Kaplo, najkrajša iz Ožbalta ob Dravi.

Neokrnjena narava in prijazni ljudje so razlog, da Kaplo na Kozjaku, eno najlepših vasi v Sloveniji, obiščete tudi vi.

Razgledna pot po Kapli. Foto: Jani Pavlič

Viteška zgodovina, žlahtna kapljica in prijazni domačini

Na obronkih Slovenskih goric, na Ormoški planinski in vinski poti, na vzpetini nad glavno cesto med Ptujem in Ormožem, na 270 metrih nadmorske višine kraljuje Velika Nedelja. Že od daleč se nam odpre pogled na njen mogočni grad s štirimi stolpi in čudovito romansko cerkev. Starodavno, a obnovljeno vaško jedro pa nas v sončnem vremenu razvaja s prelepim razgledom na vse strani, vse do Ptujkega gradu, Boča in Donačke Gore ter Hrvaške.

Mavrična Velika Nedelja. Foto: Marjan Dovečar

Podoba kraja je močno oblikoval nemški viteški red, ki je bil v teh krajih prisoten več kot 750 let. Sooblikoval je tudi ime kraja. Po legendi so ga namreč poimenovali po bitki, ki naj bi bila na velikonočno nedeljo. Nemški viteški red je prispel na območje med Muro in Dravo leta 1199 na prošnjo Friderika Ptujkega; tukaj so dosegli prvo zmago nad Ogri na manjši vzpetini ob izlivu Pesnice v Dravo. Po končani bitki naj bi po nekaterih zapisih Friderik Ptujski zasadil na kraju v tla, prepojena s krvjo, zastavo nemškega viteškega reda z besedami: »Na veliko nedeljo je bil ta kraj zavzet in Velika Nedelja naj se imenuje, nemški vitezi pa naj ga v prihodnje varujejo in branijo.« Zaradi bitke na veliko noč so kraj po tem dogodku imenovali latinsko Magna Dominica, nemško Gross Sonntag, slovensko pa Velika Nedelja. Simbol nekdanje cerkveno-upravne funkcije, ki jo je imel kraj, sta pražupnijska cerkev Sv. Trojice, postavljena kmalu po letu 1200 (v romanski apsidi najdemo najstarejši krstilnik na Slovenskem iz okoli leta 1235), in grad, ki je nekdanja križniška komenda. Prvič se omenja leta 1273, a je glede na zasnovo nastal prav tako kmalu po letu 1200. Srednjeveško jedro gradu je še vedno ohranjeno v jugozahodnem delu, pri njegovi zdajšnji podobi pa prevladuje renesančna gradbena zasnova, saj so grad približno med letoma 1732 in 1730 obsežno prezidali in mu nadeli podobo sodobne baročne rezidence.

Na gradu je na ogled etnološka zbirka, ki je edina takšna daleč naokoli, iz čudovite grajske kapele pa sta v Grajski pristavi Ormož razstavljena imenitna gotska kipa Sv. Marjete in Sv. Doroteje iz časa po letu 1400. Na gradu je na ogled še stalna zgodovinska razstava Velika Nedelja skozi stoletja. Na vodene ogledе gradu, grajske kapele in cerkve Sv. Trojice popeljejo muzejski delavci iz ormoške enote Pokrajinskega muzeja Ptuj - Ormož.

Cerkev in mogočen grad nas ne bosta pustila ravnodušnih – in prav tako ne vaško jedro kraja, do katerega se je treba povzpeti. Obnovljene stavbe osnovne šole, župnišča, Medikove in Miklove hiše so obenem svojstven pečat tukajšnje zgodovine.

Veliko Nedeljo obdaja razgibana pokrajina, ki je že dolgo tega za vselej zaznamovala ljudi in njihovo življenje. Večina prebivalcev še se vedno ukvarja s poljedelstvom, živinorejo, sadjarstvom in seveda vinogradništvom. Na vsakem koraku boste doživeli prijaznost, odkritost in srčnost ljudi, ki vas bodo vselej z veseljem sprejeli.

Ko nas boste obiskali, na mizi zagotovo ne bodo manjkali meso iz tünke, domače klobase, pogače, gibanice in druge prleške specialitete. Polno mizo pa bo seveda obogatila tudi dobra vinska kapljica. Pridite k nam, prepričani smo, da boste domov odšli z željo, da se še vrnete.

Simona Kosi

Tradicionalne prireditve

- Praznik Krajevne skupnosti Velika Nedelja (april)
- Gledališke igre na prostem pred gradom (junij, julij, avgust)

Ponudba v okolici:

- Kogl (www.kogl.net)
- Turistična kmetija Ozmec z mizarskim muzejem (www.ozmecgsm.com)

TIC Ormož

Grajski trg, 2270 Ormož

telefon: (02) 741 53 56, 051 634 311

e-naslov: tic.ormoz.grad@siol.net

splet: www.ormoz.net, www.martinovanje.si

Posnetek Velike Nedelje iz zraka. Foto: Ciril Ambrož

Kraj prijetnega oddiha in miru

Adergas je gručasto naselje na severnem robu Kranjskega polja v podgorskem kotliču pod Štefanjo goro. Leta 1238 so bogate nemške nune na tem mestu postavile prvi dominikanski samostan v Sloveniji.

Ob turškem napadu leta 1471 je bil samostanski kompleks, ki je bil takrat deloma lesen, zelo poškodovan. Sedanja oblika je dobil med letoma 1732 in 1771. Od samostanskih objektov je ohranjen del, kjer so danes stanovanja, šola in župnišče.

Nekdanji samostan je za svoje delovanje potreboval tudi služinčad: dekline in hlapce. Ti niso smeli prebivati v samem samostanu. Odredili so jim majhne parcele, kjer so si postavili skromne lesene koče in obdelovali manjši del zemlje. Še zdaj nosijo domačije hišna imena po osebnih imenih hlapcev, ki so nekoč služili samostanu. Iz tedanjih časov se je do današnjih dni ohranila tudi drobna posest.

Obstaja več razlag o izvoru imena Adergas. Ena najbolj razširjenih je, da so nune iz samostana hodile po »ulici« mimo samostana, kar bi se po nemško reklo »An der Gasse«. Druga razlaga izhaja iz nemške besede »Adler-gasse«, kar pomeni orlova ulica. Beseda »Adler« (orel) naj bi pomenila viteza – plemiča; ti so domovali na gradu Kamen nad samostanom. Njihov grb ima prav tako orla z razprtimi krili.

Najbolj znana romarska cerkev je nekdanj samostanska, zdaj pa župniška cerkev Marijinega oznanjenja. V oltarju stoji najstarejši Marijin kip z Jezusom na Slovenskem iz okoli leta 1240. Pod cerkvijo so v katakombah pokopane nune dominikanke. Poznobaročno stavbo krasi sedem oltarnih slik avstrijskega slikarja Johanna Martina Schmidta iz Kremisa. V cerkvi so tudi slike iz Marijinega življenja, ki so delo baročnega slikarja Valentina Metzingerja.

Adergas je danes romarsko-turistični kraj, ki ga obišče veliko izletnikov. Vaško jedro je odprto, urejen prostor za zbiranje vaščanov in obiskovalcev. Ima lepo urejeno fontano, korito s pitno vodo in večnivojski prireditveni prostor. Klopi so postavili v zavetje lipovega drevoreda. Ambient nekdanjega dominikanskega samostana Velesovo in mogočne cerkve Marijinega oznanjenja zaobjema tudi trajni nasad. Ta poudarja veličastno podobo baročne cerkve in daje

Najbolj znana romarska cerkev je nekdanj samostanska, zdaj pa župniška cerkev Marijinega oznanjenja. Foto: Janez Ribnikar

svojevrsten pečat vstopa v dolino Graben nad samostanom. Okoli vaškega jedra so razporejene hiše s cvetjem na oknih. Ulične svetilke krasijo obešanke s pisanim cvetjem.

V samostanskem krilu je tudi kulturna dvorana, v kateri so pogosto družabne vaške prireditve, pevski večeri in tematski dogodki.

Vaško jedro Adergas je izhodiščna točka sprehajalno-rekreacijske poti Pod krošnjami. Pot je namenjena spoznavanju naravnih lepot, kulturne dediščine in preostalih znamenitosti na območju občine Cerklje na Gorenjskem. Poteka iz doline Adergasa na višje ležečo planoto Štefanjo goro in se konča z vzponom pri cerkvi Svetega Štefana. Na osrednjem trgu v Adergasu stoji informativna tabla, ki vabi obiskovalce k aktivnim doživetjem.

Adergas je znan tudi kot kraj miru, kamor zahaja čedalje več romarjev z vseh koncev sveta. Navdušeni so nad okoljem, cerkvijo in čudovitimi baročnimi orglami.

Pred nekaj leti je Župnija Velesovo praznovala 850-letnico obstoja. Ob tej priložnosti so z domačim kulturnim društvom Pod lipo Adergas pripravili vrsto kulturnih dogodkov in izdali zbornik z naslovom Pod Marijinim varstvom avtorja in pisatelja Silva Sirca.

Posebno doživetje pa je tudi vsako leto množično obiskana procesija na nedeljo po Malem Šmarnu. Procesija s kipom Marije poteka od farne cerkve v Adergasu, do cerkvice na podružnici na Trati in nazaj.

Vabljeni v svet aktivnih doživetij. Foto: Janez Ribnikar

Občina Cerklje – v zavetju gora. Foto: Janko Dermastja

Napovednik prireditev

Naziv	Datum	Prizorišče	Kontakt	Informacije
Jesen na vasi	14.10.2016 - 16.10.2016	Tržišče	030 244 889	Turistično društvo Tržišče
Kostanjev piknik na Gori pri Komendi	15.10.2016	Komenda	051 688 705	Turistično društvo Komenda
Večer domačih napevov	15.10.2016	Vuhred	02 887 15 47	Turistično društvo Vuhred
Jesenska tržnica 2016	15.10.2016	Ljubljana	031 322 251	Turistično društvo Barje
Mlada portugalka v Beli krajini	15.10.2016 - 16.10.2016	Metlika	07 363 54 70	Turistično društvo Vigred Metlika
17. kostanjev praznik v Rodiku	15.10.2016	Kozina	041 361 785	Turistično društvo Rodik
Praznik kostanja	21.10.2016 - 22.10.2016	Nova Gorica	031 571 960	Kulturno turistično društvo Vitovlje
20. obletnica TD Sodar Gančani	22.10.2016	Beltinci	031 613 243	Turistično društvo Sodar Gančani
2. kuhanje firštovega golaža (tekmovanje)	24.10.2016	Kamniška Bistrica	070 818 400	Turistično društvo Kamniška Bistrica
XV.tradicionalni pohod po Sromeljski pešpoti - Poti vina in sonca	30.10.2016	Sromlje	07 477 80 21	Turistično društvo Sromlje
Noč čarovnic - pohod do Koče pri čarovnici	31.10.2016	Podčetrtek	03 810 90 13	TIC Podčetrtek
Noč čarovnic	31.10.2016	Zgornja Polskava	041 833 860	Turistično društvo Viničar
Pohod »Petrova pot«	31.10.2016	Ambrus	041 780 333	Turistično društvo Ambrus
B.O. FEJST v Bohinju - bohinjski otroški festival	31.10.2016	Bohinjsko jezero	04 574 60 10	Turistično društvo Bohinj
Medeni dan	04.11.2016	Komenda	051 688 705	Turistično društvo Komenda
XVII. Martinov pohod	05.11.2016	Moravske Toplice	02 538 15 20	TIC Moravske Toplice
Tradicionalni 6. Martinov šahovski turnir	05.11.2016	Zgornja Polskava	041 833 860	Turistično društvo Viničar
Tradicionalni 5. Martinov pohod po vinogradniških poteh Zg. Polskave	05.11.2016	Zgornja Polskava	041 833 860	Turistično društvo Viničar
Vinski hrami Vipavske doline	11.11.2016 - 25.12.2016	Vipava	05 368 70 41	TIC Vipava
22. tekmovanje za najlepše urejeno okolico	11.11.2016	Vas	01 894 21 75	Turistično športno društvo Kostel
Martinovanje v Ormožu	11.11.2016 - 12.11.2016	Ormož	051 63 43 11	TIC Ormož
Martinovanje v Kamnici 2016	12.11.2016 - 13.11.2016	Kamnica	02 624 03 64	Turistično društvo Kamnica
Martinov pohod od kleti do kleti	12.11.2016	Lendava	040 250 636	Turistično društvo Dolina - Turisztikai Egyesület Völgyifalu
Martinovo rajzenje	12.11.2016	Šentilj pri Velenju	041 753 402	Turistična zveza Velenje
Pozdrav vinu 2016	13.11.2016	Šmarje pri Jelšah	070 421 609	Turistično društvo Šmarje pri Jelšah
(Je)sen v Roblekovi dvorani	19.11.2016	Žalec	040 609 888	Turistično društvo Žalec
Veseli večer na vasi	20.11.2016	Zgornja Kungota	02 656 66 91	Društvo za kulturo, šport in turizem Jurij
10. Paslejd'n'ca – 110. let Bohinjske proge	20.11.2016	Podbrdo	041 601 248	Društvo Baška dediščina
Adventna tržnica	24.11.2016 - 26.11.2016	Moravske Toplice	02 538 15 20	TIC Moravske Toplice
Prireditve Advent in december v Komendi	25.11.2016	Komenda	051 688 705	Turistično društvo Komenda
Adventni sejem, izdelovanje adventnih venčkov	25.11.2016 - 26.11.2016	Selnica	051 632 310	Turistično društvo Selnica ob Dravi
Adventne delavnice	25.11.2016	Velenje	041 394 660	REVIVAS društvo za oživitev in promocijo vasi Škale
Pohod štirih far do cerkve sv. Miklavža na Slivnici	03.12.2016	Cerknica	041 248 220	Turistično društvo Cerkniško jezero
11. Miklavžev pohod	04.12.2016	Moravske Toplice	02 538 15 20	TIC Moravske Toplice
Miklavževanje 2016	05.12.2016 - 31.01.2016	Trzin	01 564 47 30	Turistično društvo Kanja Trzin
Miklavževanje	09.12.2016	Virštanj	041 555 470	Turistično kulturno društvo Virštanj

Več o prireditvah na www.turisticna-zveza.si, www.slovenia.info

Peter Ogorelec, član komisije akcije Moja dežela – lepa in gostoljubna

Življenjski moto: nenehno gibanje in ustvarjanje

Peter Ogorelec je eden dolgoletnih članov komisije akcije Moja dežela – lepa in gostoljubna; eden teh, ki obiskujejo in ocenjujejo urejenost slovenskih krajev, njihovih jeder, prenočišč in drugega, kar soustvarja turistično ponudbo Slovenije. Po letih obiskovanja Slovenije pravi, da je čudovita dežela, neponovljiva, da ga skorajda ni konca, kjer se obiskovalec ne počuti dobro. Sicer pa njegova pot do sodelovanja v osrednji akciji Turistične zveze Slovenije vodi prek njegovega dela oziroma zaposlitve na Urbanističnem inštitutu RS, kjer je kot arhitekt delal tudi na področju turizma. Vanj pa je posegel tudi kot eden najbolj cenjenih izdelovalcev maket v Sloveniji ...

Več kot sto maket, večinoma stanovanjskih, poslovnih in industrijskih stavb, sosesk in urbanističnih zasnov ter zadnja leta ladij je Peter Ogorelec iz Nadgorice pri Ljubljani izdelal v skorajda petdesetih letih. Kdor je imel ali ima vpogled v katero od njegovih maket, ta bo spoznal, da so zanje potrebni zvrhana mera znanja, natančnosti, potrpežljivosti, vztrajnosti, iznajdljivosti, domiselnosti – in entuziazma, ki ga Peter Ogorelec premore zavidljivo veliko tudi pri triinšedemdesetih letih.

Ročnih spretnosti se je navzel in se jih priučil že kot otrok, od očeta, v osnovni šoli pa si jih je pridobil, poleg tehničnega znanja, tudi v modelarskem krožku. Kot najstnik, ob koncu gimnazije, je izdelal prvo maketo po naročilu – sosedu arhitekta, za natečaj za spomenik na zdajšnjem Trgu republike v Ljubljani. Po maturi se je vpisal na študij

arhitekture v Ljubljani. Makete je izdeloval tudi med študijem in ko se je po diplomi leta 1968 zaposlil (skorajda dve desetletji je bil zaposlen na Urbanističnem inštitutu RS), tega dela ni opustil; nasprotno, postal je eden bolj cenjenih in iskanih modelarjev za predstavitve zamisli vlagateljev, arhitektov, urbanistov ... Njegovi naročniki so bila različna podjetja, ki so se ukvarjala s projektiranjem in inženiringom, gradnjo in prodajo, med njimi so bili tudi zasebni naročniki, muzeji in druge ustanove.

Slovenija – čudovita, neponovljiva

Ko je bil zaposlen na Urbanističnem inštitutu RS, so ga s tedanje gospodarske zbornice poklicali, ali bi bil pripravljen sodelovati v akciji TZS Moja dežela – lepa in gostoljubna, kot član ocenjevalne komisi-

je. Na inštitutu se je ukvarjal predvsem z urbanističnim načrtovanjem in študijami zimskega turizma, med maketami, ki jih je izdelal, pa je med drugim najbolj ponosen prav na reliefna modela Velike planine in Kanina. Zatem so ga zdravstvene težave prisilile, da je za dalj časa sodelovanje v akciji opustil, pred nekaj leti pa se je znova pridružil ocenjevalni ekipi.

»Slovenija je čudovita. Ne samo lepa. Ima enkratne, neponovljive stvari – pa ne govorim samo o takšnih, kakršna je na primer Postojnska jama,« pravi Peter Ogorelec. »Kamor prideš, se dobro počutiš. Ljudje so prijazni. Še zlasti na vasi, kjer so odnosi pristnejši, te radi vidijo.« Toda ... Žal, dodaja, je razvoj turizma v Sloveniji prepuščen predvsem politiki; kjer imajo župane, ki imajo voljo in željo po razvoju, tam je napredek viden; drugje nazadujejo. Veliko dobrim stvarim so bili priča, ki so sčasoma razvojene, pripoveduje. V delu turističnih društev vidi velik prispevek k razvoju turizma: »Člani turističnih društev delajo, 'migajo'. Marsikje ne bi bilo nič narejenega, če ne bi bilo društev.«

Makete – tudi po upokojitvi nepogrešljive

Pa nazaj k Petru Ogorelcu, arhitektu in maketarju ... V njegovi domači delavnici v družinski hiši vlada ustvarjalno vzdušje – resda je že leta upokojen, a njegovo navdušenje nad maketarstvom še zdaleč ni popenhalo. Prostor je do zadnjega koščka napolnjen z maketami in nešteto pripomočki za njihovo izdelavo: od orodja do najmanjših podrobnosti, ki so »pika na i« vsake makete. Ogorelčeve makete so sicer arhitektonske, urbanistične, reliefne, makete ladij. Osnovni material zanje je povečini les; drobne detajle, ki pogosto poskrbijo za dovršenost maket, neredko poišče tudi v naravi. Takole sam slikovito povzame: z maketo je kakor s – torto. Takoj opazimo, da na njej nekaj manjka, pa naj bo to zgolj barvni sladkorni cvet za končno okrasitev. Tako je z maketo: detajli so tisti, ki poskrbijo za njeno dovršenost. Tako je vpogled v videz in uporabnost načrtovanega objekta stvarnejši in verodostojnejši.

Če Petra Ogorelca povprašate o njegovih najljubših maketah, bo odgovor takojšen: najbolj je ponosen na zahtevne reliefne modele Velike planine in Kanina, širšega območja Sežane ter Medveje in Učke na Hrvaškem. Neskončne ure rezanja in sestavljanja plošč iz plute ... Pravzaprav je vsaka maketa zahtevala na desetine, stotine ur, ki jim jih je odmerjal ob službi. Njegovo zadnje delovno mesto pred upokojitvijo je bilo sicer na tedanji Občini Šiška, kjer je bil član izvršnega sveta, pristojen za urejanje okolja. Sredi devetdesetih pa je čezmerno delo terjalo svoj davek: utrpel je srčna infarkta in po drugem so zdravniki neomajno zahtevali, da se upokoji. Bil je komajda v zgodnjih petdesetih. Pozneje je prestal tudi uspešno presaditev srca; osem let je, odkar živi, kakor sam pravi, drugo življenje. Četudi na upokojitev ni bil pripravljen in si je ni želel, je Peter Ogorelec znal nanjo pogledati s pozitivne strani: po njej je imel čas tudi za tisto, za kar mu je ob službi zmanjkovalo časa. Da bi obsedel doma z rokami v naročju, pa zlepa ni ustrezalo njegovemu značaju.

Makete po naročilu je še izdeloval, a sčasoma se je sklenil posvetiti nečemu, kar ga je mikalo že dalj časa: ladjam. Prvič se je pravzaprav lotil nečesa zgolj iz veselja. Resda so bile tudi makete, ki jih je izdeloval po naročilu, obenem njegov konjiček, a so bile vendarle – dodatno delo. Z ladjami pa je prvič zaplul na dotlej skorajda neznano območje: izdelovanja maket izključno zaradi lastne želje in navdušenja. Tako je izdelal maketi večnamenske ladje Slovenske vojske Triglav (zanjo je leta 2013 prejel pokal za najboljšo maketo na temo slovenske zgodovine na državnem prvenstvu v modelarstvu) in vojaške ladje Ankan. Ne prva ne druga ni zgolj statična maketa, ampak je vanju vgrajena tudi radijska oprema, ki omogoča njuno plovnost z osnovnimi maritimnimi spodobnostmi.

Peter Ogorelec jasno pove, da ni ustvarjen za mirovanje. In gibalno njegovega življenja sta bila in ostajata nenehno gibanje in ustvarjanje.

Besedilo in foto: Mateja Gruden

Pogumno naprej!

Odločila sem se, da opišem nekaj izkušenj, ki sem jih dobila v času petnajstletnega ocenjevanja pri projektu TZS Moja dežela lepa in gostoljubna.

Ugotavljam, da je Slovenija čedalje lepša, bolj urejena, pa tudi ljudje so prijaznejši. Morda nam manjka, če primerjam s turistično bolj razviti državami, nekoliko več prijaznih ljudi, ki z veseljem delajo v turizmu. To se takoj opazi. Nekdo te sprejme z veseljem, drugi pa delo opravlja le zaradi denarja. Podobno je opaziti tudi pri stikih z župani. Nekateri so veseli, ko pridemo, nas poslušajo in so odprti za naše ideje. Zgodilo se je celo, da nas je nek župan čakal sam do 18. ure; imeli smo namreč zelo zapolnjen program, zato smo prispeli tako pozno. Kljub temu nas je prijazno sprejel, na listu papirja pa je imel zapisana naša opažanja iz preteklega leta. Med pogovorom v prijetnem ozračju je bral z njega in povedal, kaj so že naredili in česa še niso. Pozorno nas je poslušal in si zapisal naše letošnje pripombe. Skratka, če županu ni vseeno za razvoj turizma v občini, posluša naše pripombe ali pa pošlje nekoga na posvet z nami.

Pa še nekaj mi je posebno ostalo v spominu: v neki kraj smo prišli že zelo zgodaj; v poletni vročini smo Ljubljano zapustili že ob peti uri zjutraj. V kraju so bili, kakor vselej, obveščeni, da prihajamo. Niso pa pričakovali, da bomo prišli tako zgodaj. In veste, kaj smo doživeli? Pred vsako hišo so njeni lastniki pometali. Tako se jim je zdelo pomembno, da je ves kraj lepši. Povezani so. To je bistvo. Skupnosti ni vseeno, kakšen je videz njenega kraja. So pa tudi kraji, kjer nihče nima časa. Nikogar nimajo, ki bi ga zanimal projekt in ki bi nas poslušal. In to se zrcali tudi v videzu kraja.

Zgodba je še veliko. Ponekod so vztrajni in delajo, drugod pa so premalo prodorni, češ, saj se nič ne da. Pa se. Vse se da, le če so ljudje pravi in če to z veseljem počnejo.

Pa še nekaj bi dodala: ni več čas le za kozolčke z rožicami. Pomembno je, da vsak kraj najde svojo posebnost in na njej gradi. Pomembno je, da ljudje vedo, kaj nam prinaša razvoj turizma. Pomembno je, da imamo promocijsko gradivo tudi v slovenskem jeziku – da turiste najprej pozdravimo v njem; kdo pa bo govoril slovenski jezik, če ne mi, Slovenci?

Pogumno naprej, pa čeprav se ne uvrstiš na prvo mesto. Pomembno je sodelovati.

Slovenija je odlična turistična destinacija.

Zlata Vidovič

Tekmovanje Mladi turistični vodnik

Mladi so se preizkusili v Velenju

Na tokratnem, že tretjem tekmovanju TZS za Mladega turističnega vodnika so morali kandidati pobliže spoznati Velenje. Finalisti, najboljši na regijskih tekmovanjih, so bili povabljeni na voden ogled mesta z lokalno vodnico, kjer so izkusili in preverili, kakšno je turistično vodenje v praksi. Članica strokovne komisije in lokalna vodnica Marija Brložnik jih je popeljala skozi mesto ter jim predstavila Velenje s strokovne in tehnične plati vodenja. Nato so imeli nekaj dni časa za pripravo načrta vodenja po mestu; tega so pripravili po lastnih zamislih, a s pomočjo smernic in za vnaprej določene trase oziroma dele mesta.

»Veliki finale« je bil v četrtek, 29. septembra, ko so kandidati pokazali, kako bi sami predstavili Velenje obiskovalcem. Zbor komisije in kandidatov je bil v Vili Bianca, kjer je sedež TIC Velenje. Po žrebu tras so imeli kandidati nekaj časa, da so se pripravili na vodenje, zatem pa smo se za dobre tri ure prepustili morebitnim bodočim turističnim vodnikom, ki so nas povedli po mestu. Komisija (v zasedbi Marija Brložnik, Diana Ternav in Tina Hudnik) ni imela lahkega dela, saj so se kandidati zelo dobro pripravili na vodenje. Ko je bil sprehod po mestu končan, smo jim zastavili še nekaj dodatnih vprašanj in skupaj povzeli dogajanje med vodenjem.

Odločitev o tem, kdo je delo opravil najbolje, in razglasitev najboljših sta letos potekali na prav poseben način. Odpravili smo se namreč do Muzeja premogovništva Slovenije in se v spremstvu vodnika odpravili pod zemljo ter spoznavali življenje in delo rudarjev. Po ogledu in rudarski malici smo se ustavili še v Ligijevem salonu, kjer smo 160 metrov pod površjem zemlje podelili nagrade udeležencem tekmovanja. Zlato značko in obisk tečaja za turistične vodnike ter prvo opravljanje izpita za vodnika pri Turistično gostinski zbornici Slovenije je prejela Barbara Kelher, ki nas je prepričala s strokovnostjo in interaktivnim

nastopom. Drugo mesto in srebrno značko mladega turističnega vodnika smo podelili Patriciji Erhatič, tretje mesto in bronasto značko pa Kaji Božič. Srebrna in bronasta značka pomenita tudi brezplačen obisk tečaja za turistične vodnike pri Turistično gostinski zbornici Slovenije. A letos smo v rudniku podelili nagrade prav vsem udeležencem; vsi preostali kandidati so prejeli brezplačno hospitacijo na strokovni ekskurziji v organizaciji potovalne agencije CMT. Dan smo sklenili bogatejši za pomembno doživetje. Vsem, ki se podajajo na poklicno pot turističnega vodnika, želimo, da ga jemljejo resno in odgovorno, predvsem pa, da naj ta lep poklic opravljajo z dušo in srcem.

Tina Hudnik

Pri pripravi in izvedbi sklepnega dela tekmovanja Mladi turistični vodnik sta bila v veliko organizacijsko pomoč in podporo Turistična zveza Velenja in TIC Velenje.

V Velenju je bil konec septembra 27. Pikin festival

Največji obisk doslej

V soboto, 24. septembra, se je s podelitvijo zlatih pik in koncertom Anike Horvat končal 27. Pikin festival. Obiskalo ga je največ Pikinih prijateljev doslej, Pikina ambasadorka pa je postala Pia Zemljič.

Pikin festival je potekal od 18. do 24. septembra ob Velenjskem jezeru. Otroci vseh starosti, pa tudi odrasli, so v sedmih razigranih dneh ustvarjali in raziskovali na več kot sto ustvarjalnih delavnicah, uživali v 70 gledaliških, lutkovnih, plesnih in glasbenih predstavah, sedmih mojstrskih umetniških četrtih, tematskih razstavah, športnih in pustolovskih dogodkih ter številnih drugih zabavnih in izobraževalnih vsebinah na prostem.

Zadnji festivalski dan – Pikin dan – je minil ob številnih predstavah in koncertih, športnih dogodkih in obiskih zanimivih gostov. Že jutraj je bila Pikina mini avantura, na kateri so družine premagovala športne izzive, na kontrolnih točkah pa izkazovale mojstrska znanja. Potekala sta tradicionalna Pikina jadrna regata in gasilsko tekmovanje za zlato piko. Festival so obiskali tudi Pikini prijatelji iz Avstrije, Turčije, Nemčije, Venezuele in Švedske, na umetniški tržnici BazArt so se predstavili ustvarjalci unikatnih izdelkov iz vse Slovenije, najbolj radovedni obiskovalci pa so se s pletno podali na raziskovanje potopljenih vasi.

Pika Nogavička se je poslovila s podelitvijo najvišjih festivalskih priznanj – zlatih pik – in predajo lente županu Mestne občine Velenje Bojanu Kontiču. Najboljšo gledališko predstavo na Pikinem odru – Sneguljčico v izvedbi Slovenskega ljudskega gledališča Celje – je

režiral Andrej Jus. Priznanje za najbolje odigrano vlogo pa je dobila Neža Ocepek za vlogo v muzikalu Žaba Greta v produkciji Festivala Velenje. Zlato piko na Tomaževem odru je prejel tudi KUD Igen za predstavo Vidkova srajčica. Na Pikinem gasilskem tekmovanju so se najbolje odrezali mlade gasilke iz Šoštanja in gasilci PGD Rečica ob Savinji 1. V Pikini regati je v razredu optimist zmagal Miha Spark. Žana Maria Štefanič je dobila zlato piko za fotografijo Mojster pri delu. Pika je na festivalu prejela tudi najlepši predpasnik za kuhanje, ki ji ga je sešila družina Krivic-Rovšnik. Pika in Gusar sta letos prvič podelila tudi dve posebni zlati piki za posebne dosežke. Prva je šla v roke ekipi Pikinega hitrega servisa, saj brez njih festivala sploh ne bi bilo. Čeprav so skriti v ozadju, so ključni za njegovo izvedbo. Zadnja zlata pika pa je šla v roke organizacijski ekipi 27. Pikinega festivala pod vodstvom direktorice Festivala Velenje Barbare Pokorny.

Za izvedbo festivala je tudi letos skrbelo več kot 350 ljudi, ožja organizacijska ekipa pa je štela več kot trideset članov. Vodja ekipe in direktorica Festivala Velenje, ki povezuje vse sodelujoče zavode, društva in posameznike, Barbara Pokorny: »Vesela sem, da je to res festival vsega našega mesta. Festivalsko zgodbo soustvarjamo vsi javni zavodi, občine, društva, študenti, dijaki, učenci ter veliko posameznikov in organizacij. Vsako leto nas je več, saj radi pripravljamo ta največji slovenski otroški festival.«

Več: www.pikinfestival.si

Pikin festival je tudi tokrat pod pokroviteljstvom Mestne občine Velenje organiziral javni zavod Festival Velenje skupaj s soorganizatorji in partnerji: Knjižnica Velenje, Medobčinska zveza prijateljev mladine Velenje, Mladinski center Velenje, Muzej Velenje, JSKD – OI Velenje, Vrtec Velenje, Glasbena šola Frana Koruna Koželskega Velenje, Šolski center Velenje, Športna zveza Velenje, ŠRZ Rdeča dvorana Velenje, ZKD Šaleške doline, Ljudska univerza Velenje, Univerza za III. življenjsko obdobje Velenje, ERICo, TIC Velenje, osnovne šole in številne druge organizacije in društva iz Šaleške doline.

Solkanski most je bil vrhunski izdelek avstrijske inženirske šole za mostove. V trenutku, ko se je kamniti lok povsem ločil od podpornega odra, so instrumenti zaznali povse loka, ki pa je znašal le šest milimetrov, kar priča o visoki solidnosti gradnje.

Vrhunski dosežek, ki je za vedno zaznamoval kraje med Gorenjsko in Primorsko

Bohinjska proga praznuje 110-letnico

Sto deset let je minilo, odkar je z Jesenic skozi bohinjski predor v Baško grapo prisopihal prvi vlak. Pot je nadaljeval mimo Mosta na Soči, Kanala in Gorice čez Kras ter otvoritveno, 144 kilometrov dolgo pot končal v Trstu. Dolgo pričakovana železniška proga je povezala Primorsko z Gorenjsko.

Bohinjsko progo so gradili med letoma 1902 in 1906. Bila je del druge železniške povezave med Dunajem in Trstom. Zaradi težavnosti terena, po katerem je bila speljana, je bila eden najtežjih gradbenih podvigov v tedanjem evropskem železniškem omrežju.

Načrt za bohinjsko progo je dal izdelati priznani gradbenik Giacomo Ceconi. Zanj so se zavzeli gospodarski in vojaški krogi. Končna odločitev za traso je bila sprejeta 6. junija 1901.

Novica, da nameravajo skozi doline Bače, Idrije in Soče zgraditi železniško progo, je razburkala dotlej mirno življenje ljudi in budila pričakovanja, pa tudi strahove. Merjenje zemljišč, njihov odkup in trasiranje proge je bilo v ozki dolini Bače, kjer naj bi bila poleg ceste speljana še železnica, težka naloga. Pripravljen je bil razlastitveni načrt in usklajevanje različnih interesov je zahtevalo veliko potrpljenja. Ministrstvo za železnice je obljubilo poplačilo škode na poljih in v gozdovih zaradi ureditve trase. Veliko nasprotovanj je bilo pri potrjevanju lokacij železniških postaj in celo pri predlogih imen. A razen manjših izjem so bili izpeljani vsi prvotni načrti.

Konec mirnega in samotnega življenja v dolini

Gradbena dela na primorskem delu trase so se začela v Podbrdu 25. oktobra leta 1900. Idejni vodja bohinjske proge grof Giacomo Ceconi

je še pred uradno odločitvijo zanj začel kopati raziskovalni rov v osi predvidenega bohinjskega predora, ki naj bi odprl vrata med Gorenjsko in Primorsko. Na podlagi razpisa je bilo za dela izbrano njegovo podjetje. Baška grapa je postala veliko gradbišče, gradili so nove stavbe za potrebe gradnje, cesto do Petrovega Brda so obnovili in razširili, da so lahko z Gorenjskega dovažali material. Z vseh koncev tedanje monarhije so se v dotlej mirno dolino zgrinjali številni delavci. Številni podjetni domačini so v svojih hišah uredili prenočišča za oddajo delavcem. Neki gostilničar je prizidal ledenico, drugi je uredil salon za petičnejše goste. Vozniki in lastniki konj in volov so prevzeli prevoze tovorov, kolarji in kovači so se veselili naročil novih vozov. Tuji obrtniki, največ gostinci, trgovci in peki, v manjši meri čevljarji, krojači, krošnjari in celo godbeniki (harmonikaši), so lahko opravljali obrtniška dela na podlagi koncesije, v občinske blagajne pa so morali plačevati takso. V lesenih barakah vzdolž trase proge so se odpiralečasne gostilne, točilnice pijač in trgovine. Domače izdelke in pridelke je bilo mogoče prodajati brez soglasja lokalnih oblasti. Kmetje so lahko prodali prav vse, kar je zraslo na njivah in v sadovnjakih. Zaradi velikega povpraševanja so poskočile cene mleka, mlečnih izdelkov in mesnin. Dobro so se prodajali tudi les, kamen in pesek.

Težave: od bolezni do umorov

Delo na drugih delih trase se je začelo leta 1903. Gradnja odseka od Podbrda do Šempetra je bila razdeljena na devet odsekov. Domači gradbinci se na razpis niso mogli prijaviti, saj so bili gradbeni odseki preveliki in garancija ob prevzemu gradnje previsoka. Dela so bila oddana dunajskemu podjetju Redlich in Berger za pet odsekov ter italijanskemu Sard in Lenassi za štiri. Kljub pozivom, naj zaposlujeta domače ljudi, so bili pri dodeljevanju del in pri plačilu ti v manjšini in v neenakopravnem položaju.

Na odseku od Podbrda do Gorice naj bi leta 1904 delalo okrog 10.000 delavcev. Ob celotni trasi proge so rasle lesene barake, v katerih so bivali delavci in v katere so spravljali orodje. Mnogi so spali v zasilnih bivališčih na prostem, brez dovoljenja so zasedli bližnje senike in celo hiše. Brez dovoljenja in plačila so pobirali pridelke po njivah, sadovnjakih in gozdovih. Številni delavci iz različnih oddaljenih krajev so prinašali tudi nalezljive bolezni. Oskrba s pitno vodo je bila težavna. Primanjkovalo je urejenih stranišč.

Med delavci različnih narodnosti, navad in temperamentov je prihajalo do nesoglasij. Predrzo obnašanje, grdo govorjenje, preklinjanje in zapeljevanje domačih deklet je zbuvalo nejevoljo pri prebivalcih. Tudi tatvine niso bile redke. Ob plačilnih dnevih so bili pogosti nočni izgredi in pretepi. Dogajali so se celo roparski napadi in umori. V orožniški vojašnici na Slapu ob Idrijci so uredili zapor, kmalu je bila zaukazana tudi prepoved nošenja orožja. Poosttrili so varnostne ukrepe in okrepili orožniške obhode.

Pri gradnji so se dogajale najrazličnejše nesreče: statistika jih je naštel 248. Zaradi hudih poškodb je deset delavcev umrlo, 89 pa jih je postalo nesposobnih za delo za daljši čas.

Tehnične novosti

Gradnja bohinjske proge je prinesla veliko tehničnih novosti. Na njej je 168 mostov in viaduktov, 42 predorov in pet galerij. Večina objektov je grajena iz kamna, le deloma iz železa in zelo malo iz železobetona. Kamniti mostovi na bohinjski progi so zadnja generacija železniških kamnitih mostov na ozemlju nekdanje Avstro-Ogrske.

Najtežji in najzahtevnejši objekt na progi je bil predor med Bohinjsko Bistrico in Podbrdom, najdaljši tak objekt v Sloveniji. Bohinjski predor prebija masiv Koble, čez katero teče razvodnica. Prvotno je bila predvidena gradnja dveh ločenih predorskih cevi. Zaradi nižjih stroškov, boljšega prezračevanja, manjšega zračnega upora vlaka in lažjega vzdrževanja je bil zgrajen večji, dvotirni predor. Njegova končna dolžina je znašala 6339 metrov.

Odsek proge skozi Baško grapo je bil velik gradbeni izziv. Zgraditi je bilo treba 30 objektov, med temi enajst predorov. Železniške tire so morali na 20 kilometrih proge kar enajstkrat premakniti z desnega na levi breg Bače. Na razdalji 12 kilometrov med Grahovim in Podbrdom pa se proga povzpne za 326 metrov. Na najožjem delu Baške grape je vhod v 937 metrov dolg predor Bukovo. Zaradi svojega naklona velja za enega najbolj strmih predorov pri nas. Prav zato je bilo prezračevanje predora nezadostno. Osebe lokomotive se je zaradi dima dušilo, čeprav so si pomagali z mokrimi krpami in maskami na

obrazu. Leta 1928 so ob predoru zgradili prezračevalno napravo, edini tak objekt v Evropi. Deloval je do leta 1984, ko so parne lokomotive dokončno zamenjale dizelske. Leta 2002 je tolminska občina dobro ohranjeno prezračevalno napravo ob predoru Bukovo razglasila za spomenik tehnične dediščine.

Najdaljši most na bohinjski progi je železniški most Idrijca pred postajo Most na Soči. Zgrajen v loku je s pristopnima viaduktoma dolg 258 metrov. Ob obeh viaduktih sta še ohranjeni stražarnici, kakršne so tedaj zaradi varnosti gradili na vseh pomembnejših železniških mostovih. Najznamenitejši most na bohinjski progi pa je solkanski z največjim kamnitim lokom na železniških progah na svetu. Njegov razpon je 85 metrov. Zanj so uporabili 1960 kubičnih metrov najboljšega kamna iz kamnoloma Cava Romana v Nabrežini.

Slovesno odprtje z nadvojvodo Francem Ferdinandom

Slovesna otvoritev proge Jesenice–Trst je bila 19. julija leta 1906. Ob celotni progi so ljudje hiteli krasiti domove s cvetjem in zelenjem, izobešali so zastave ter urejali okolico proge in postaj. Ko je vlak z nadvojvodo Francem Ferdinandom in drugimi visokimi gosti zapeljal skozi bohinjski predor na Primorsko, ga je v Podbrdu pozdravila množica praznično obečenih ljudi. Tako je bilo tudi v drugih krajih ob progi. V Podmelcu, na primer, so na postaji visele samo narodne zastave, na bregu pa so postavili Vodnikovo sliko z napisom: Živijo, slovenski narod! Za javni promet so progo odprli 23. julija leta 1906. S prvimi tremi vlaki se je iz Trsta odpeljalo kar 750 potnikov. Navdušenje nad bohinjsko progo je preseglo vsa pričakovanja. A poleg pohval so kmalu začele prihajati prve pripombe. Vlaki so bili prenapolnjeni, pogoste so bile zamude.

Posebno velik je bil promet ob nedeljah. Obrtniki, izletniki in turisti so napolnili prej odmaknjene doline. Za življenje ljudi ob progi je bila železnica izjemno pomembna. Gradile so se nove hiše, trgovine in gostilne. Prej težko dostopen zaslužek se je ponujal na dlani. Železnica je prebivalcem ob progi odprla okno v svet, jih povezala z bližnjimi in oddaljenimi kraji. Vsakdanje življenje ljudi je postalo odvisno od voznega reda vlakov.

Uspešno zgodbo bohinjske proge je surovo končala prva svetovna vojna, med katero so bili porušeni in poškodovani številni objekti na njej. Novo razdejanje je prinesla druga svetovna vojna. Celotna trasa bohinjske proge je bila ves čas na udaru. Po vojni je proga znova prevzela pomembno vlogo povezovalne poti med srednjeevropskimi državami in tržaškim pristaniščem. Žal so kmalu velik del njenega tovornega prometa prevzele druge železniške proge. Potniški promet pa je bil zelo živahen. Ob progi so se razvijali industrijski obrati, ki so ljudem omogočali ostati v teh krajih, oddaljenih od glavnih središč, in po drugi strani omogočila iskanje zaslužka drugod.

Z leti sta moč in vpliv bohinjske proge bledela in usihala. Zdaj je tehnični gradbeni spomenik v naravi. Tudi po 110 letih je večina objektov na njej še vedno v odličnem stanju in služi prometu. Zaradi kamna, njenega osnovnega gradbenega materiala, pa prihaja vse bolj do izraza njena estetska plat, saj se dovršeno sklada z okoljem.

Besedilo in foto: Mojca Rutar

Najdaljši most na bohinjski progi je železniški most Idrijca pred postajo Most na Soči.

Razstava Postaja Most na Soči skozi čas in spominska soba v nekdanji čakalnici železniške postaje Most na Soči

Tipične velikonočne dobrote na razstavi TZ Gornjega Posočja

Foto: Mojca Rutar

Tolminska kuhinja

Preplet tradicije in sodobnosti

Nova zgibanka Tolminska kuhinja – okusi tradicije in sodobnosti, ki jo je letošnje poletje izdala LTO Sotočje iz Tolmina, prinaša osnovne informacije o tradicionalni kulinariki pokrajine, ki leži na prepihu Sredozemlja, Krasa in Alp, o nadgrajevanju starih preizkušenih receptov in vključevanju tolminskih jedi v ponudbo območja.

Lokalna kulinarika nesporno temelji na geografskih značilnostih pokrajine, ki oblikujejo razmere za življenje in pridelavo prehranskih sestavin. Hribovita Tolminska, kjer so bile obdelovalne površine ljudem vedno skopo odmerjene, je razvila bogato kulturo pašništva in sirarstva. Po tisoč let starem receptu sirarji predelujejo mleko pašne živine v sir tolminc. Ta se ne ponaša zaman z zaščiteno označbo porekla. Prehranske navade območja je tako oblikovala predvsem živinoreja. Nekoč je bil sir na kmetiji glavni vir zaslužka, skuta in sirotka pa del domačega jedilnika. Prav sir, sirotka in skuta so osnovne sestavine številnih jedi, namazov, krušnega peciva, sladic in napitkov. Najznačilnejša za območje je tolminska frika, jed iz sira in krompirja, ki jo pač morate poskusiti, če vas pot zanese v zgornje Posočje. Če ne drugače, se lahko s številnimi izvirnimi različicami frike tradicionalno pogostite vsako leto konec septembra, ko je v Tolminu priljubljen praznik frike.

Od predjedi do sladic

Tolminske jedi so preproste, enako tudi njihove sestavine. Številne so izpeljanke juh in enolončnic iz vrtnin, domače in samonikle sezonske

zelenjave, kot na primer pšenična juha s svaljki, zelenjavna kremna juha (iz radiča, špinacije, kopriv, pokalice, rmana) s kruhovimi kockami, koruzni močnik s fižolom, fižolova juha s suhim sadjem, jota iz kisle repe ali kislega zelja, prežganka, župa iz suhega mesa, ješprenj, sirna in skutna župa.

Kot predjedi in glavne jedi postrežejo: krompir s skuto (mimogrede, čompe najdemo šele od Bovca navzgor!), frotalje, ki se vedno pripravljajo na masti, in različne frike. Nekoč so jih jedli za zajtrk ali malico.

Meso je bilo nekoč na krožnikih le za praznike in ob posebnih priložnostih. Prevladovalo je meso drobnice, zdaj pa so lahko osnova mesnih jedi govedina, jagnjetina (najpogostejše pečena) ali svinjina, različne vrste klobas (pečenice, kožarice in lokalne izpeljanke krvavic), tudi divjačina in postrvi.

Med prilogami in prikuhami najdemo krompirjevo štokanje (krompir z ohrovtom, stročjim fižolom ali radičem), kislo repo in zelje, koruzne žgance, budle, buljo (koruzni cmoki) in polento pokuhanco (koruzna polenta s slanino in klobaso). Solate so kombinacije sezonske zelenjave.

Pester in domiselni je tudi repertoar peciva in sladic. V krušnem pecivu

Recept za tolminsko friko

Za pripravo tipične tolminske frike potrebujemo krompir, sir, maščobo ali na kocke narezano slanino in sol. Krompir olupimo, narežemo na tanke lističe in solimo. V ponvi razgrejemo maščobo ali slanino in na njej popečemo krompir. Dodamo na koščke narezan ali nariban sir tolminc in premešamo. Pustimo, da se rahlo zapeče, nato celo friko obrnemo in popečemo še na drugi strani. Tradicionalna priloga k friki je koruzna polenta, da pa frika pridobi na svežini, jo marsikje postrežejo s sezonsko solato.

vodo in mleko lahko nadomešča sirotka, saj izboljša pekavske lastnosti pri vseh vrstah testa. Sladkamo se lahko z več vrstami štrukljev, tudi iz ajdove moke, štravbami (flancati, krhki in vzhajani), buhteljni, miškami, zavitki (jabolčnimi, skutnimi), palačinkami (s skuto, zelišči, jabolki, orehi ali jagodičjem), čežanami, kompoti iz sezonskega ali suhega sadja in različnimi poticami (orehova, pehtranova, lušterkova). Seznam še zdaleč ne zajema vseh sladkih jedi, najdemo pa tudi slane različice, kot na primer ocvirkovko, ki jo moramo postreči toplo. Tradicionalno kuhinjo ponudniki tolminskih jedi bogatijo s kombiniranjem sladko-kislih in sladko-slanih okusov, z uporabo ojačevalcev (jabolčni kis, domača zabela, zorjena skuta), lokalnih začimb in zelišč (hren, lušterk, materina dušica, dobra misel). Izvirne jedi naših babic in prababic se ohranjajo skozi preizkušene, velikokrat s pridihom sodobnosti nadgrajene recepte, ki jih čedalje bolj cenijo tudi obiskovalci.

Mojca Rutar

Štiri desetletja Kulturnega društva podeželskih žena Gornjega Posočja

Kulturno društvo podeželskih žena Gornjega Posočja, eno aktivnejših društev, članov Turistične zveze Gornjega Posočja, letos praznuje štiridesetletnico svojega delovanja.

Začelo je skromno, kot aktiv kmečkih žena. Od leta 2011 je bogatejše za skupino ljudskih pevkv Korenine, od leta 2015 pa za sekcijo Radovedne zeliščarice. Društvo povezuje kmečke in podeželske žene, si prizadeva za njihovo ustrezno mesto v družbi in skrbi za dvig kakovosti življenja na podeželju.

V svojih štiridesetih letih delovanja je pomembno razširilo organizirano delovanje in izobraževanje v hribovite kraje zgornjega Posočja, v večino oddaljenih vasi in zaselkov. Aktivnosti društva so raznolike: organizacija tečajev (kuharskih, šiviljskih, tečajev predelave mleka,

aranžiranja, računalništva, nege bolnika, plavanja), predavanj (s področja kmetijstva, gospodinjstva in urejanja doma, zdrave prehrane, etnologije), strokovnih ekskurzij z ogledi kmetij in izmenjavo izkušenj, obiskov strokovnih prireditev in sejmov doma in v tujini. Članice povezuje na družabnih in kulturnih prireditvah, kot so na primer srečanja kmetič Primorske, novoletna srečanja, dan v oljkah, planinski pohodi, ogledi gledaliških predstav in raznih razstav. Najbolj prepoznavno je po vsakoletnih razstavah značilnih domačih dobrot na tradicionalnem kmečkem prazniku v Tolminu, na različnih sejmih in promocijskih predstavah lokalne kulinarike v sodelovanju s Turistično zvezo Gornjega Posočja in Občino Tolmin.

Mirjam Hvala

Krempel, Lucifer in Kopitar – Ta divji pa se skriva v goščavi

Koroška pod Uršljo goro z novim turističnim doživetjem

Ko zakurijo v Peklu ...

Turistično društvo Solzice Ravne na Koroškem je v okviru letošnjega Festivala solzic maja obogatilo turistični oder Koroške z novim dogodkom: Obiskom Pekla, potem, ko so vanj postavili sceno, Luciferja in peklenščke, peklenško kulinariko in čudovito poduršeljso pripoved o naravi in še zlasti vodi, dediščini vseh vrst, človeku in literaturi.

Poznate Pekel?

Peklenška turistična zgodba se odvija v okviru Prežihovih Solzic in sicer na prostoru strašljive globače, o kateri je Lovro Kuhar zapisal:

»Na koncu našega polja je bila grda, temačna globača, ki so ji rekli Pekel. Bila je podobna globokemu kotlu, obdana od treh strani s strmimi bregovi, le na eni strani je imela žrelo, ki pa se je izgubljalo v črno, skrivnostno lesovje. Bregovi so bili porastli z zanikrnim grmovjem, s češmigo, gabrovjem, trnovjem, pasjo češnjo in podobno navlako. Med grmovjem je rastla še zaniknejša trava, porabna le za ovčjo krmo. Tam si našel vresje, praprot, divjo in pravo, rabuželj, čmeriko in podobnega zlomka. Pekel je bil tako pust in neprijazen, da se je človeku, ki je stopil vanj, nehote stisnilo srce.«

Za Pekel celo Korošci sami in prebivalci bližnjih Kotelj do nedavnega niso prav točno vedeli, kje je. Tam, pod Uršljo goro pač, pod Urško, kot se spoštljivi gori reče po domače. Nad Rimskim vrelcem, nekdanjim letoviščem s priznato hotuljsko slatino, nekdanj izjemno spoštovano zdravilno vodo, zdaj pa sramotno zapuščenim stavbnim kompleksom, čeprav ljudje po kapljice zdravja k tamkajšnjemu izviru še vedno neustavljivo prihajajo. Pa blizu Ivarčkega jezera, tistega, ki ga nihče ne zna obuditi v življenje v turistične namene. Nekje zelo blizu Vorančeve poti, literarne poti, ki po krajši različici vodi med devetimi za pisatelja

pomembnimi postajami njegovega življenja. A kje natančno leži tista grozna globača, je vedel le malokdo.

Ko Pekel postane oder

Pot do zgodbe, ki je bila javnosti prvič predstavljena v času Festivala solzic, potem pa že nekajkrat ponovljena za različne večje ali manjše skupine, je bila precej zahtevna. Na srečo so ljudje, ki so pri tej zgodbi igrali pomembne vloge, znali prisluhniti besedam, kot so: Prežih, Solzice, literatura, kultura, dediščina, narava, legende, ljudske zgodbe, pripovedi ...

Scena, ki zdaj kraljuje v Peklu, je lesena, sestavljena iz škorjače (nekdanje zatočišče za gozdarje, narejeno iz lubja), in nekaj klopi. Nemoteče za okolje, vse v dogovoru s Skladom kmetijskih zemljišč in gozdov RS, Območno enoto Slovenj Gradec. Luciferja in peklenščke igrajo člani KD Kotlje, otroci, ki nastopajo na sceni, so s kmetije pod Uršljo. Kostimi, ki jih nosijo prebivalci Pekla: Lucifer, Ta divji, Kopitar in Krempel, so originalni in strašljivi, predvsem pa plod lastne iznajdljivosti in ustvarjalcev igralcev samih.

V bližini je tudi vodno korito s pitno vodo in maja je vse naokoli polno belih, nežnih cvetov solzic, ki jim drugod po Sloveniji pravijo šmarnice, Korošci pa jih imajo za solzice. Jesen isto prizorišče pregrene

Kovinsko stojalo ob prizorišču,
ki varuje Prežihovo črtico Solzice

Mati! Mati! Solzice!

Naš Lovro

Lucifer z mrkim pogledom, ko v koroščini govori o vodi: »Ja, ja, voda je skozi cevo zgodovino važna za človeka pa še nes je tk! Daje kruh, gasi žejo, z raznimi vreli vrača zdravje in dobro počutje, pomaga pri transportu, pa še ka ... V glavnem, človek jo je opazivo, spoštuvo in se ravno po njej skoz vse cajtle!«

z vijoličastimi ciklamami, ki jih je toliko, da se njihov opojni vonj suk-lja v zraku. V strugi sam sebi šumi potok in nad prizoriščem pošumljavajo poduršeljki lesovi. Pravzaprav čudovit kraj za počitek, razmislek ali srečanje z literaturo; za tiste, ki tega kraja ne obišejo v skupini in takrat, ko se odvija zgodba, v kovinskem ohišju na stebru v bližini čaka knjiga Solzice z istoimensko črtico. Varno spravljena na kovinski verižici je na voljo vsakomur, ki bi želel podoživeti strah in predvsem ljubezen, ki ju prinašajo Prežihove Solzice. Črtica še danes odstira fantičev strah pred naravo in ljubezen do matere, ki je bila večja od groze, ki jo je zbujala soteska s svojo temačnostjo in klototanjem potoka. Tokrat je Pekel kraj ljubezni, ki, še posebno materinska, za vselej zaznamuje človeka!

Peklenska kulinarika

Inscenirana zgodba Obisk Pekla je kulturno-turistično doživetje, ki pa ga brez kulinarike seveda ni. Zato gostje najprej pokusijo aperitiv in

tako spoznajo hudičevo slino, ki ji sledi peklenški namaz na koroškem rženem kruhu, pa veliki in mali grehi (grumpi), ki jih dobijo, odvisno od velikosti njihovih grehov; veliki grešniki velike, mali pa majhne. Za konec peklenščki ponudijo še poslastico – hudičeva jajca, v rdeče obarvana in trdo kuhana prepeličja jajca z bližnje Šapkovke domačije. Po predstavi pa se najbolj pogumni gostje lahko v avdienco oglasijo pri Luciferju.

Besedilo in foto: Renata Picej,
ideja, scenarij in režija zgodbe Obisk Pekla

Za pot iz Kotelj do Pekla in samo predstavo je treba rezervirati približno uro in pol časa, informacije in naročila za obisk pa zbirajo na TD Solzice Ravne na Koroškem oziroma na telefonski številki: 041 759 490.

Peklenska kulinarika

Štehanje Drašče

(Ne)znano zamejstvo

Tega kraja jaz pozabim ne

»Tam, kjer teče bistra Zilja ...« je v že zdavnaj ponarodeli koroški pesmi zapisal in zapel njen avtor, ziljski kmet Jožef Katnik. Prepozna jo večina vsaj rahlo ozaveščenih Slovencev, radovedna mladež se je ponekod še vedno nauči celo v naših šolah ...

A v Ziljsko dolino slovenske popotnike zanese bolj poredko ali pa ne vedo, da so tam – z ene strani se začneja blizu Beljaka, z druge onkraj Korenskega sedla, s tretje blizu Trbiža, na smučarskih romanjih proti Mokrinam/Nassfeldu pa jo vedno znova prevozijo skoraj v celoti, ne da bi jo spoznali in doživeli.

Doživetje štehanja

V ta odmaknjeni zahodni del avstrijske Koroške, kjer Ziljanke in Ziljani (ponekod) še danes »žuborijo« po naše, se bomo to pot odpravili čez Korensko sedlo. Še preden se bomo čez Strmec na drugi strani spustili v dolino, bomo prepoznali Tromejo, predvsem pa mogočni Dobrač (2160 m, dostop iz Beljaka tudi po gorski cesti), ki se je leta 1348 v grozovitem potresu »... preklal na pol, pokopal pod seboj 17 vasi, tri gradove in devet cerkva ... ter reki Zilji zaprl pot, da je nazaj gor tekla ...« Smer proti Šmohorju nam bo kazal ošiljeni Ojstrnik.

Začnemo lahko že desno na bližnji Brnci/Fürnitz (tam so izdelovali Elanove smuči, še vedno pa deluje SPD Dobrač), a bomo zavili levo skozi Podkloster/Arnoldstein, kjer so vidne mogočne kloštrske ruševine. Naredili bomo manjši ovinek proti Italiji in se ustavili v vasi Vrata/Thörl. Tam so v cerkvi sv. Andreja imenitne freske iz poznega 15. stoletja, delo mojstra Tomaža Beljaškega. Pa še nekaj: tam je koroški vojvoda Bernard Spanheimski maja 1227 slovesno sprejel potujočega pevca – viteza Ulricha Liechtensteinskega, preoblečenega v Venero – in ga pozdravil po slovensko: »Bog vas sprimi, kraljica Venus ...«

Obrnili bomo proti Straji vasi/Hohenturn, Gorjam/Göriach in Zahomcu/Achomitz, ki ga marsikdo pozna zaradi imenitnih (slovenskih) smučarjev skakalcev, pa tudi zaradi še vedno žive stare ziljske šege: štehanja. Štehanje prirejajo tudi v bližnji Ziljski Bistrici, kjer na binkoštni ponedeljek – popoldne najprej na Zgornji, nato pa na Spodnji Bistrici – mladeniči na neosedlanih kobilah z železnim krepelom skušajo čim bolj dopadljivo in uspešno razbiti čeber na lesenem drogu, osvojiti »krancleč« ter potem z vaškimi dekleti zaplesati prvi rej (ples). Ob tem po domače zapojejo arhaične, skoraj obredne

pesmi. Vredno ogleda, pa tudi pokušnje prazničnega kosila s »čisavo župo« in »bulano prato«.

Dotik kulture in veliko možnosti za potepe

Sredi Ziljske Bistrice je v gostišču/hotelu Stara pošta/Alte Post pravzaprav edino kulturno-informacijsko središče dvojezične Ziljske doline. Prizadevno ga vodita zakonca Pepca in Ludvik Druml. V sodobno opremljeni dvorani si lahko ogledate film o štehanju, spoznate narečje, poslušate stare ziljske pesmi, ki jih ohranja imenitni (dvojezični) »hišni« pevski zbor Ojstrnik, predstavili vam bodo ziljsko nošo in ohcet. V hiši je tudi ugledna galerija, v njej prirejajo vrsto multikulturnih dogodkov, posvetov, delavnic ..., tukaj je celo vzrejni center za avtohtone ziljske konje pasme norik. Pri Drumlovih boste našli vrsto informacij, programov in namigov za pohodniška, kolesarska, planinska, tematska potopepanja in raziskovanje v Ziljski dolini vse do Šmohorja/Hermagor, pa tudi lepo opremljene sobe za oddih.

Na desnem bregu Zilje se po vaseh sem ter tja še govori po domače, živ je tudi spomin na imenitne prednike (na primer: Urban Jarnik, Potok/Bach; Matija Majar Ziljski, Vitenče/Wittenig; Franc Grafenauer, Moste/Brugg; Ivan Grafenauer, Velika vas/Micheldorf). Na levem bregu vabi toplo Prešeško jezero/Presseger See, v vasi Čajna/Nötsch pod Dobračem pa pestro likovno ustvarjanje tamkajšnjega multikulturnega slikarskega kroga.

Ko se boste vračali domov, si boste prepevali: »... tega kraja jaz pozabim ne ...«

Slavko Mežek

Info:

(Ne)znano zamejstvo: pkdslovenia@gmail.com
Stara pošta/Alte Post, Ziljska Bistrica, Pepca Druml:
www.altepost.biz/kontakt.php

Kolesarjenje je priljubljeno bolj kot kdaj koli prej.

Foto: Turizem Bohinj/arhiv STO

Letošnja akcija je pri koncu

Partnerstvo – ključna beseda tudi v prihodnje

Za nami je letošnjih sedemdeset prireditev v okviru akcije Slovenija kolesari in čas je za analizo njene aktivne vloge v slovenskem prostoru po šestnajstih letih izvajanja akcije. Veliko je bilo v tem času napisanega o kolesarjenju, preživljanju prostega časa, trajnostnem in zelenem turizmu, najti je mogoče kopico podatkov o kolesarskih dogodkih skozi vse leto, ki pa so zunaj okvirov akcije bolj kot ne nepovezani. Izziv, ki smo ga zapisali v napovedniku zgibanke akcije v tem letu – Vizija novih partnerstev in vsebin – tako ostaja aktualen tudi v prihodnjem letu.

Tudi za leto 2016 lahko rečemo, da je kolesarila vsa Slovenija in da so partnerji pri projektu vsak po svojih, predvsem finančnih zmožnostih, uresničili svoje zastavljene cilje. Temelj akcije ostajata medsebojna povezanost in sodelovanje – pomembna dejavnika na vseh ravneh človekovega bivanja in delovanja. Prireditve v okviru akcije so tako marsikje postale tudi povezovalni element razvoja in promocije turizma in kolesarstva, za pomembnejšo vlogo športnih in turističnih delavcev na splošno pa si bo treba prizadevati še naprej. Nastajajoči katalog Po najlepših kolesarskih poteh akcije Slovenija kolesari naj bi še bolj povezal partnerje in organizatorje prireditev, turistični del akcije pa bo prav tako tudi v prihodnje poudarjal – partnerstva. Včasih je treba v želji po napredku obstoječa prevetrili in prenoviti. Ne mine dan, ko ne bi zasledil prizadevanj za organizacijske, vsebinske in kadrovske spremembe, ki bi zagotovile boljše kakovost, racionalnejše, prijaznejše, predvsem pa učinkovitejše delovanje sistema države na vseh področjih. Mednje lahko prištejem tudi turizem in šport, ki sta zdaj aktualnejša kot kdaj koli prej. Zato bo treba zanj

med drugim zagotoviti menedžerje s številnimi kompetencami, še zlasti s področja stroke, v kateri delujejo, in širšimi znanji s področja razumevanja in upravljanja človeških, finančnih in drugih virov. Med izzivi na tem področju je, na primer, zagotavljanje kakovostne izvedbe kolesarskih akcij (Zakon o nacionalnih poklicnih kvalifikacijah, UL RS, št. 1/07 – uradno prečiščeno besedilo in 85/09 in Pravilnik o sestavi komisij za preverjanje in potrjevanje nacionalnih poklicnih kvalifikacij ter o načinu in postopku za pridobitev in izgubo licence, UL RS, št. 37/2010). Poklicne kompetence zagotavljajo organiziran sistem znanj s področja kolesarskega športa (tekmovalnega in netekmovalnega), s tem pa tudi pripomorejo k varnosti kolesarjev.

Več o tem in o izzivih za leto 2017 pa v prihodnji številki Lipovega lista in na spletni strani:

www.agencija-tt.si/kolesarjenje/organizatorji%20prireditev/slo%20kolesari.html

Tomaž Marinko

Slovenska turistična revija Lipov list, nadaljevanje Turističnega vestnika, izhaja 2. teden v sodem mesecu

UDK 338,34+796,5(497,12), ISSN 0352-4353
Oktober 2016

Izdaja:

Turistična zveza Slovenije

Naslov uredništva:

Turistična zveza Slovenije, Miklošičeva cesta 38/VI,
SI – 1000 Ljubljana, tel. 01/43 41 670, faks: 01/43 41 680,
info@turisticna-zveza.si, www.turisticna-zveza.si

Svet revije Lipov list:

Črtomir Špacapan, dr. Jurij Žurej, Petra Stušek,
dr. Rok Ovsenik, Karmen Grebenc Burger.

Transakcijski račun:

SI56 03100-1000010639

Naročilo na Lipov list oddate na info@turisticna-zveza.si
Celoletna naročnina je 32 evrov.

Na podlagi zakona o davku na dodano vrednost se od glasila obračunava DDV po 9,5-odstotni stopnji.

Na trgatvah pri mednarodno priznanih vinarjih

Grozdje je odlično, vina bodo vrhunska

Najlepši jesenski dogodek in tudi sila pomemben je trgatev, tako za vinogradnike in vinarje kot tudi trgače, še zlasti, če so ti izbrani povabljeni. Med takšnimi trgatvami so bile letos mednarodna trgatev turističnih novinarjev na domačiji Mahnič v dolini Dragonje na meji med Slovenijo in Hrvaško, zvezdniška trgatev pri Vinarju leta P&F Jeruzalem v jeruzalemskih gorica in pri vinogradniku in vinarju, mednarodno priznanem po pridelavi ekoloških vin Marinku Rodici v Truškah pri Marezigah.

»Novinarji ste se odlično odrezali!« je polaskal gospodar domačije Gvido Mahnič. Vlogo trgačev pa so z odliko opravili tudi piranski župan Peter Bossman in vinski vitezi Igor Zajec, Livio Jakomin in Boris Lisjak; v le nekaj urah so skupaj potrgali tri tone grozdov cipro, ki bodo dali protokolarno vino portorose. Ob stari zidanici Malek pri vinarju Vladimirju Puklavcu pa je bila zvezdniška trgatev še posebej slovesna, saj je bila prva. Približno 140 trgačev, ki imajo svoje trte v terasastem vinogradu šipona, med njimi bolj in manj znani Slovenke in Slovenci, pa župani, poslovni partnerji in posamezni novinarji so potrgali skoraj tona kraljeve sorte Jeruzalema – šipona. In po napovedi Mitje Herga, glavnega enologa in direktorja kleti P&F Jeruzalem, Vinarju leta 2016, ki je največji slovenski vinogradnik in eden največjih domačih izvoznikov vina, bodo prvo odlično vino iz tega vinograda lahko pokušali že maja prihodnje leto. Radoživa, čeprav delovno najzahtevnejša, saj je trajala dobrih pet ur, v katerih je okrog sto trgačev nabralo več kot deset ton grozdja, pa je bila trgatev pri Marinku Rodici v Truškah. Prav tam, kjer ima svojo trto tudi Društvo slovenskih turističnih novinarjev – Fijet.

»Grozdje je odlično, vina bodo vrhunska,« so soglašali Gvido Mahnič, Robert Puklavec in Marinko Rodica.

Duša Podbevšek - Bedrač
Foto: Duša P. B., Gorazd B.

Marinko Rodica ima na 15 hektarih 60.000 trt, a samo ena ima častno mesto ob sodobni vinski kleti z imenitnim degustacijskim prostorom: trta slovenskih turističnih novinarjev, združenih v Fijet Slovenija, ki so jo posadili lani, prvo grozdje pa bo rodila prihodnje leto.

Sonja Erculj, vodja marketinga družbe P&F Jeruzalem, in Sara Stadler, vinska kraljica Slovenije, sta se odlično odrezali – prva kot gostiteljica, druga kot spretna trgačka grozdja.

Na kmetiji Mahnič (na fotografiji vinarka Ingrid Mahnič s hčerjo Kim in sinom enologom Nikom) imajo tudi osmico; najbolj znana je jesenska, ki privabi največ obiskovalcev. Z njo želijo pokazati, da pridelujejo vrhunsko vino in mesne izdelke.

»Vina Rodica so vina za bogove,« sta soglašala vinar Valter Franca iz Marezig in Ivan Hribar, solastnik najvišje ležečih term v Sloveniji, Term Snovik.

Da Nuša Derenda, ki je prepevala in z možem Frenkom obrala svoje trte, ni bila žejna, je osebno skrbel Robert Puklavec, hišni sommelier kleti in zidanice Malek in predsednik društva vinskih svetovalcev sommelierjev Slovenije.

Ob galeriji Marije Oblak (na fotografiji levo) je pregleden in dopadljiv informativni »kozolec«, ki obiskovalce usmerja po bližnji okolici.

Republiški turistični drobnogled TZS

Topla dlan, ki prihaja iz srca

»Smo edine Rovte v Sloveniji, ki imajo svojo pošto številko – 1373, spadamo pa pod občino Logatec. Pri nas je kaj videti in doživeti, zato prihaja sem čedalje več pohodnikov in kolesarjev od blizu in daleč. Najraje se ustavijo pri koči na Svetih treh kraljih na 884 metrih nadmorske višine, fotografirajo pa se na pragu cerkve sv. Mihaela na 700 metrih nadmorske višine. To je tudi nadmorska višina Rovt,« pripoveduje domačin in predsednik tamkajšnjega lovskega društva Anton Treven.

Rovte, čisto blizu Vrhnike, so bile eden jesenskih ciljev republiškega Turističnega drobnogleda Turistične zveze Slovenije. A ne naključno, saj (pre)malo ljudi ve, kako slikovite so s svojo okolico, kot nalašč za enodnevni izlet. Premalo jih pozna skrbno urejeno hišo v cvetju, v kateri ima Majda Oblak s pridobljenim klekljarskim certifikatom galerijo idrijske čipke in keramike. Majda je prava umetnica, izdeluje najrazličnejše glinene predmete in vanje vtisne idrijsko čipko. Ročno narejeni krožniki, vaze, pladnji, nakit in še veliko drugega so lahko turistični spominki in v ta namen jih tudi kupujejo obiskovalci Rovt in galerije. Črnih točk v Rovtah skoraj nimajo, asfaltiranje dela ceste je že v načrtu direkcije za ceste, prav tako sanacija plazu. So pa domačini zelo ogorčeni, ker jim je banka vzela bančni avtomat.

V vasi Okrog v občini Šentjur

Poleg domačih turistov iz vse Slovenije so na razigranih pobočjih vasi Okrog v občini Šentjur tudi tuji turisti že odkrili dvesto let staro domačijo Zdolšek. Največ jih prihaja iz Moldavije, Poljske in držav Beneluksa. Zdolškovi se v kakovosti in načinu ponudbe razlikujejo od drugih klasičnih ponudnikov turizma na podeželju, zato so vključeni v evropsko mrežo Hiše s tradicijo. »Gostom najprej ponudimo toplo dlan, ki prihaja iz srca, nato pa naše domače dobrrote in pijače,« pravi gospodar Martin Zdolšek. Na 46 hektarjih veliki kmetiji imajo vinograd, jablane, tudi stare sorte, kot sta bobovec in carjevič, 64 glav goveda, prašiče ... »Naši gostje užijejo samo našo domačo hrano in kruh iz ekoloških mok, pečen v krušni peči,« še doda Martin in ponosno pove, da sta se z ženo Mileno poročila leta 1974 v Ljubljani na takratni znameniti Kmečki ohceti. Ali prihaja dovolj turistov k njim na Okrog 16? Mladi gospodar Jure kratko in jedrnatno odgovori: »Veste, kdor jadikuje, temu je treba vzeti!«

Pri družini Juhart nad Slovensko Bistrico

Pot je TD vodila naprej po Štajerski na priljubljeno turistično točko nad

Slovensko Bistrico, k družini Juhart, kjer živi turizem 365 dni v letu. Prijazen družinski hotel, že večkrat nagradjen, prav tako tamkajšnje smučišče, je v lasti družine Juhart, ki svojo ponudbo v osrčju pohorskih gozdov nenehno dopolnjuje. Tudi s poročnimi obredi. Gospodar Božo Juhart Jakec sprejme goste (tudi TD je) z besedami, da so prispeli »na najlepšo stran Pohorja«. Z njim je v celoti soglašal Karel Vernik, predsednik TD, ki pri Juhartovih ni našel črne točke, ampak lepo urejeno okolico kljub obnovenim delom na apartmajski hiši ob hotelu.

Duša Podbevšek - Bedrač

Foto: D. P. B., K. V.

Točka v Rovtah, s katere se v jasnem vremenu vidi celo Triglav; na fotografiji predsednik TD Karel Vernik (desno) in podpredsednik Pavle Hevka.

Foto: Venti Ferant

Fontana Zeleno zlato v Žalcu

Inovativen koncept pokušnje piva

Ko smo v Žalcu modrovali, kako privabiti v našo dolino več turistov, nam je bilo vsem jasno, da iščemo idejo za nov turistični proizvod, ki bo dovolj drzen in hkrati povezan s pivom in hmeljem. Večkrat rečemo, da nas je hmelj zaznamoval, da ga imamo v genih. Slovenija je namreč peta največja pridelovalka hmelja na svetu in velika večina ga prihaja prav iz Savinjske doline. Zato se je porodila ideja o fontani piva, prvovrstni turistični privlačnosti, ki bo v naše mesto in dolino privabila obiskovalce in omogočila nadaljnji razvoj turizma. Hkrati pa bo našo tradicijo povezala s sedanjim časom in jo ohranila za prihodnost.

Idejo so podprli tudi podjetniki in gospodarstveniki, saj so v njej prepoznali priložnost za gospodarski razvoj. Tako smo jo uresničili in razvili zanimiv turistični proizvod, kakršnega doslej še ni bilo. Njena posebnost ni le v tem, da gre za inovativen koncept pokušnje piva, pripoved hmeljske zgodbe in privlačen arhitekturni objekt, ampak tudi v tem, da je fontana Zeleno zlato skupen projekt gospodarstva in politike; podjetnikov in Občine Žalec. Ker ideja prepleta lokalne zgodbe preteklosti in sedanjosti ter hkrati uspešno združuje interese raznolikih javnih in zasebnih partnerjev, nam je Slovenska turistična organizacija podelila priznanje Snovalec 2016.

Uspešno javno-zasebno partnerstvo

Fontana je zasnovana simbolno kot hmeljska kobula, izražena v dveh polkrogih oziroma fontanah: pivski in vodni. Višji polkrog je pivska fontana, kjer so točilne naprave za pivo in pitnik za vodo, nižji prepletajoč se polkrog je vodna fontana. Voda je namreč glavna sestavina piva, poleg slada, ječmena in hmelja. Vodni penilci na vodni fontani s penjenjem vode simbolizirajo pivsko peno. Na pivskem delu fontane se ob prisotnosti pooblaščenih oseb z avtorizacijsko kartico dvignejo točilni sistemi, ki gostu natočijo želeno pivo.

Fontana se imenuje Zeleno zlato po hmeljski kobuli. Postavljena je v parku ob tržnici. Na zunanji stenah fontane je nameščena oksidirana bakrena čipka, ki simbolizira pivsko peno.

Pod betonsko ploščadjo premera 18 metrov, na kateri sta fontani, je na globini treh metrov tako imenovana strojnica, površine dobrih 60 kvadratnih metrov, kjer je nameščena vsa potrebna tehnična oprema za delovanje obeh fontan. Tehnologija s tehnično rešitvijo je rezultat

razvoja lokalnih podjetij in vključuje rešitve s področja informacijskih tehnologij, posebnih elektronskih komponent in elementov, združenih v sistem točenja piva. Zbir vseh teh tehnologij je unikatna rešitev, ki omogoča inovativno točenje piva.

Na voljo pet različnih vrst piva

Na fontani so na pokušini le piva, ki vsebujejo kakovosten slovenski hmelj. Obiskovalec si za šest evrov kupi poseben pivski vrček, ki ga je oblikoval svetovno priznani oblikovalec Oskar Kogoj, izdelali pa so ga v Steklarni Hrastnik. Na čipu na vrčku je shranjena informacija, da si lahko obiskovalec petkrat natoči po deciliter izbranega piva.

Trenutno so na voljo piva petih domačih pivovarjev. Na prvi pipi si lahko obiskovalec natoči pivo domače blagovne znamke Kukec. Če postavi vrček pod drugo pipo, priteče temno kovaško pivo pivovarne Hotela pod Roglo. Za tretjo pipo smo izbrali medeno svetlo pivo Kratochwill. Na četrti je mogočeokusiti pivo Adama Ravbarja. Na peti pa je pivo pionirja na področju craft pivovarstva v Sloveniji, Pivovarne Vizir. Izbrana piva bomo menjavali, tako da se bodo lahko v Žalcu predstavljali številni mali pivovarji, ki jih je v Sloveniji vsak dan več. Obiskovalci se bodo lahko vračali in pokušali nove vrste piva.

Fontano Zeleno zlato smo odprli v začetku letošnjega septembra. V prvih treh tednih je piva na fontani pokusilo že več kot 15.000 obiskovalcev. V številu vrčkov smo presegli tudi naše najbolj optimistične napovedi. Nismo pa se zmotili, da bo postala fontana magnet za turistične delavce, druge turistične ponudnike, izdelovalce spominikov, gostince ... in paradni konj turizma Spodnje Savinjske doline.

Občina Žalec

DRUŠTVO KUHARJEV IN SLAŠČIČARJEV SLOVENIJE Dimičeva 13, 1054 Ljubljana
IZOBRAŽEVALNI CENTER Ekslerjeva 8, 1241 Kamnik

Društvo kuharjev in slaščičarjev Slovenije organizira tečaje kuharstva za
ljubitelje kuhanja in profesionalne kuharje.

Možni so dogovori za organizacijo tečaja za skupino in vnaprej
dogovorjeno temo.

Ali sami želite podati svoje znanje in izkušnje pa nimate zato primerne
prostora?

**Zato smo tukaj mi, da vam pomagamo in skupaj organiziramo
delavnico - tečaj.**

Svoje aktivnosti objavljamo na
www.kuharjislovenije.si

in facebook Društvo kuharjev in slaščičarjev Slovenije
e-mail: info@kuharjislovenije.si

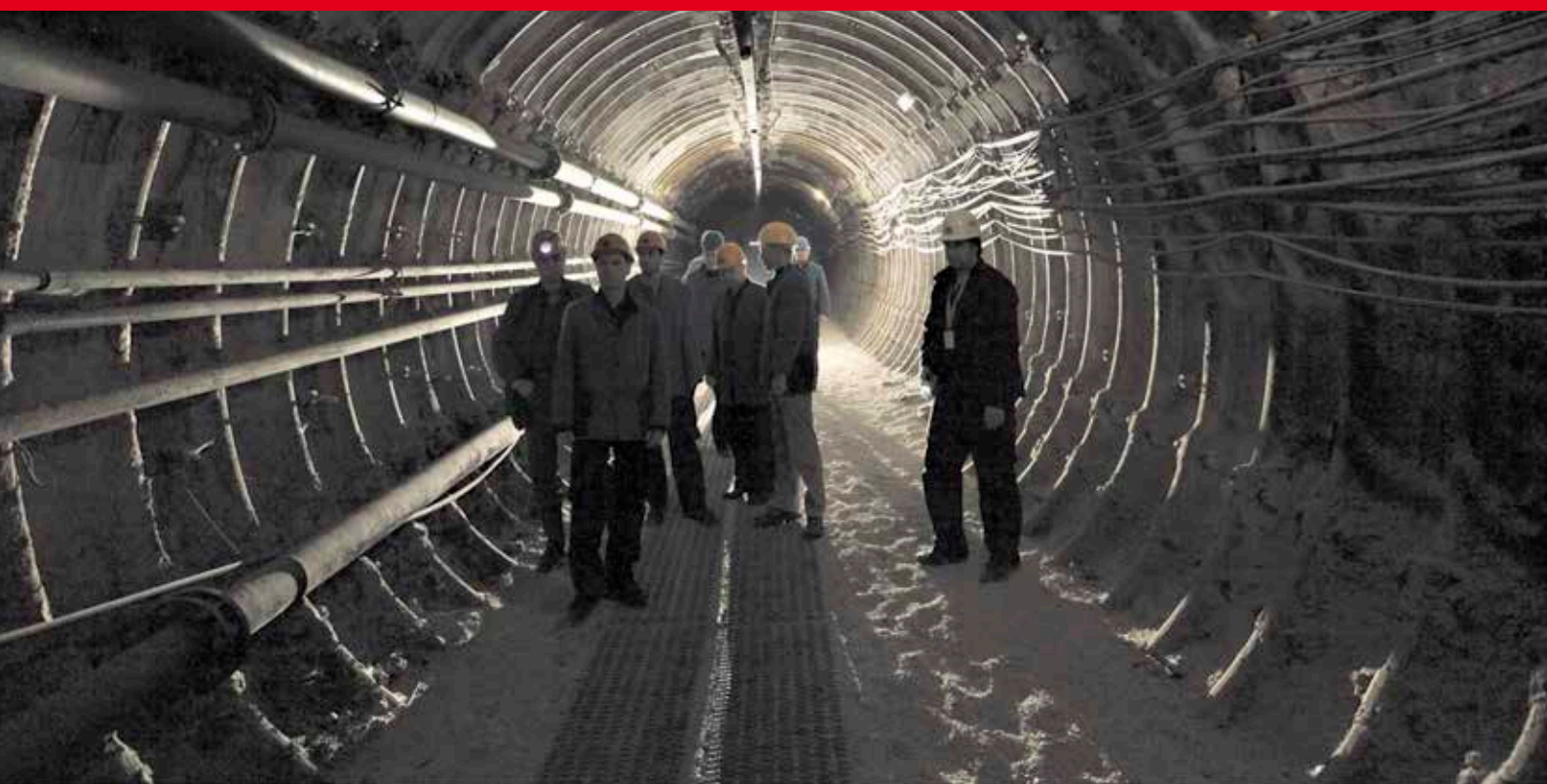
Naši izvajalci tečajev so vrhunski strokovnjaki na področju kulinarike,
saj svoja strokovna znanja preizkušajo na mednarodnih tekmovanjih in
dosegajo zavidljive rezultate.

**Chefs of
Slovenia**
— tiny land of infinite flavours —

**nektar
natura**

PODZEMNA PUSTOLOVŠČINA

160 m pod zemeljsko površino

**MUZEJ
PREMOGOVNIŠTVA
SLOVENIJE**

Premogovnik Velenje - ohranjamo premogovniško dediščino

Koroška cesta - Stari jašek, **Velenje** / **031 752 418** / www.rlv.si/muzej